

Palóc föld

IRODALMI, MŰVÉSZETI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

100 mai magyar vers a Költészet Napjára

Tandori Dezső esszéje

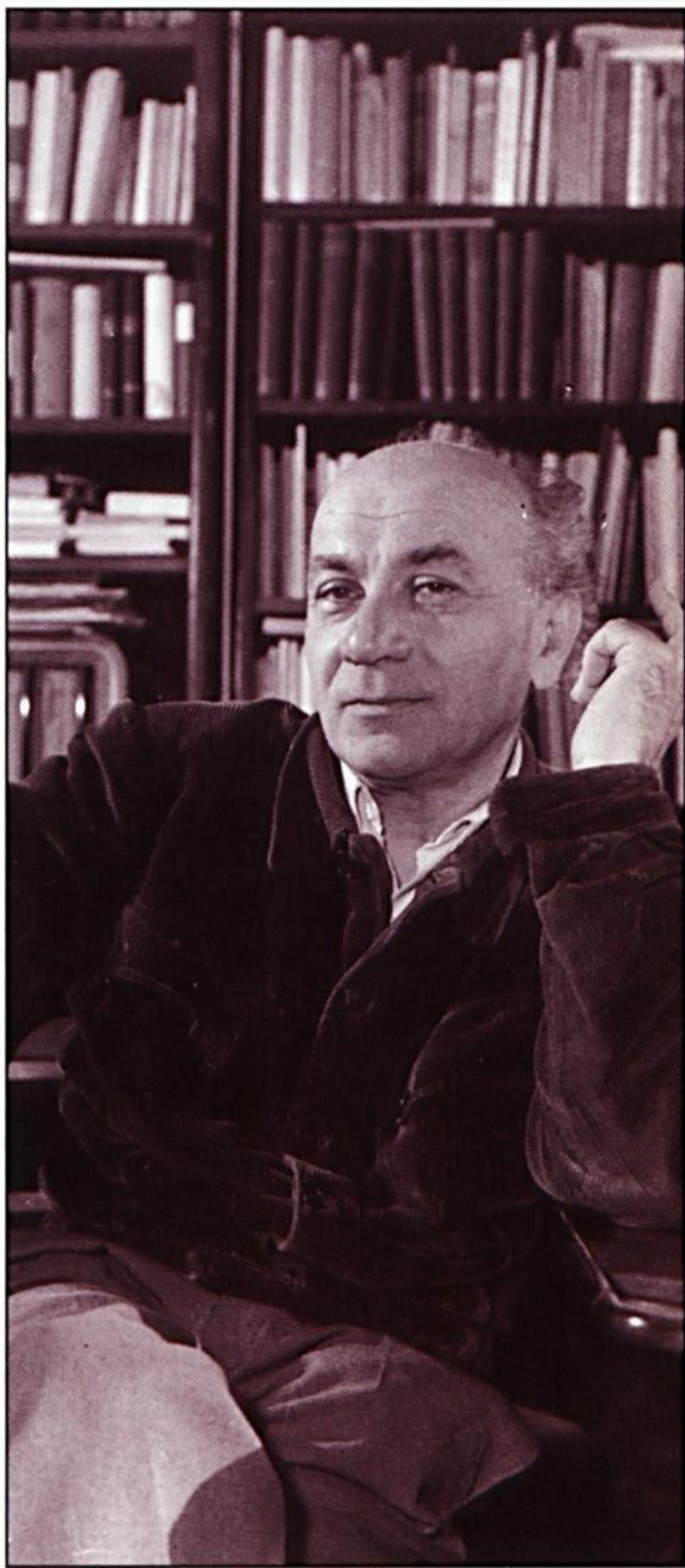
Ádám Tamás, Babiczky Tibor, Bagu László, Baranyi Ferenc, Batári Gábor, Béki István, Bihari Sándor, Cseh Károly, Dienes Eszter, Dudás Sándor, Dusa Lajos, Erdélyi Z. János, Fecske Csaba, Gyárfás Endre, Györfi Lilla Anna, Gyukics Gábor, Handó Péter, Horgas Béla, Jász Attila, Jávorka Ágnes, Jubász Akos, Káli Sándor, Kerék Imre, Kiscseri Mihály, Kőrössi P. József, Kupcsulik Ágnes, L. Simon László, Lászlóffy Csaba, Legény Jácint, Lukáts János, Merényi Krisztián, Molnár Miklós, Molnár Zsolt, Németh István Péter, Novák Valentin, Nyilas Atilla, Paróczai Csaba, Pethő László, Pintér Lajos, Pintér Sándor, Pobánka Erika, Rombányi Gyula, Ságby Balázs, Szegedi Kovács György, Székely Dezső, Szent Ernő, Szentjánosi Csaba, Szentmártoni János, Tomaji Attila, Turczi István, Utassy József, Vass Tibor, Végh Attila, Vörös István, Zalán Tibor, Zsille Gábor, Zsirai László

A különszám szerkesztői:
Dukay Nagy Ádám, Marschalkó Zsolt

Vendégszerkesztő: Turczi István

Számunkat Illyés Gyuláról készült felvételekkel illusztráltuk.

Fotó: Ács Irén

BALATONFÜREDI
SALVATORE QUASIMODO EMLÉKDÍJ

Balatonfüred Város Önkormányzata ismét meghirdeti
VERSPÁLYÁZATÁT
a Salvatore Quasimodo emlékdíj elnyerésére

Valamennyi pályázó két magyar nyelvű, kiadatlan, más pályázatokon
nem díjazott és nem említett művel vehet részt.
A pályamunkákat gépirással 5 példányban kérjük eljuttatni.

2002. május 31-ig

a következő címre:
Polgármesteri Hivatal
8230 Balatonfüred, Szent István tér 1.

Valamennyi beküldött példányon kérjük feltüntetni
a pályázó teljes nevét és címét, a borítékra írják rá:
QUASIMODO KÖLTŐI VERSENY!
A beküldött műveket nem áll módunkban visszaküldeni!

A pályázaton első díjas költemény elnyeri az Emlékdíjat, valamint a 3 millió olasz
lírának megfelelő ösztöndíjat.

A pályázat döntőjébe került költemények részt vesznek a 2003. évi
„Ada Negri nyomában” című pályázaton Brianzában.

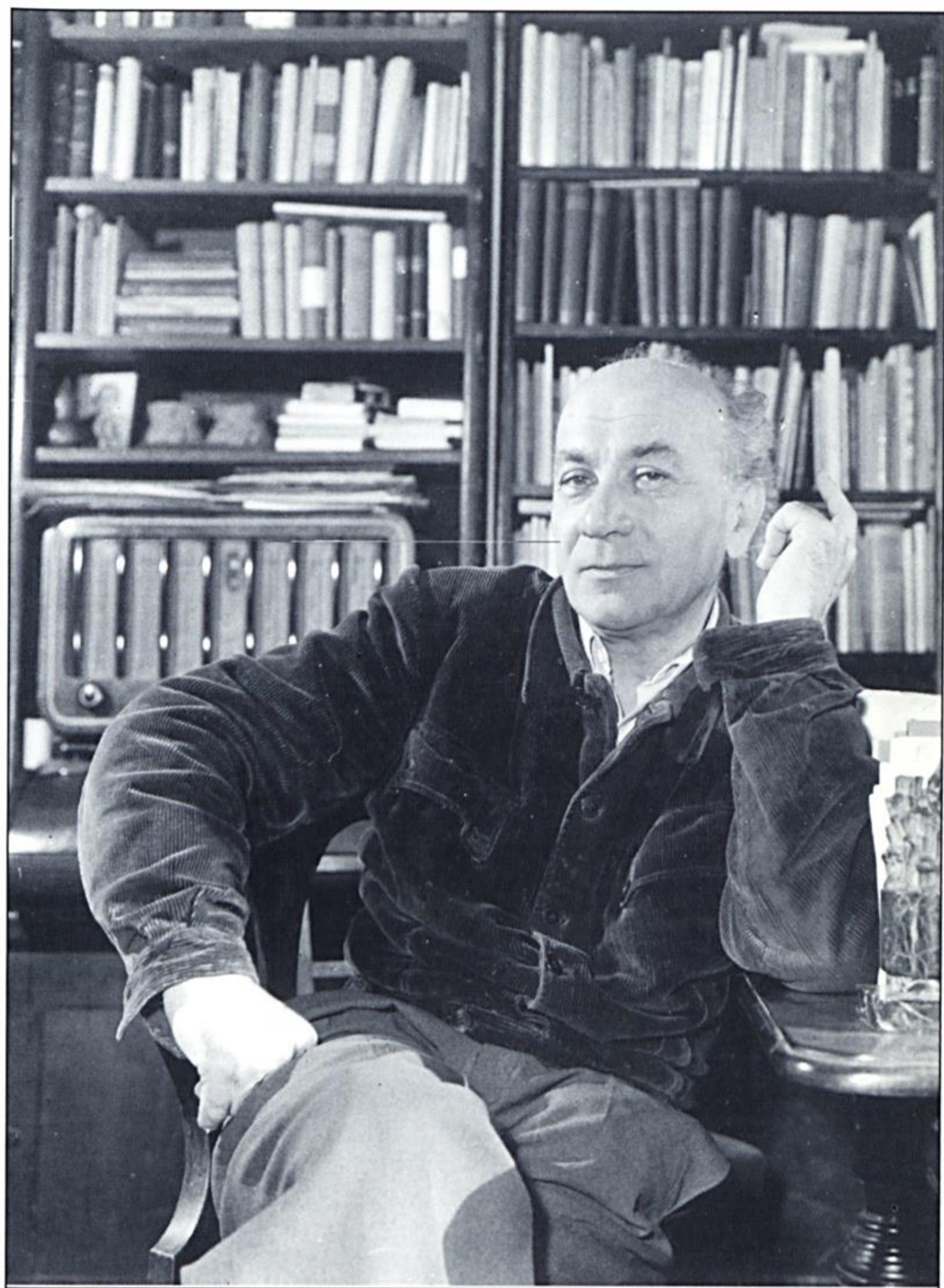
A zsűri a fődíjakon kívül más díjakat is kiadhat.

A zsűri tagjai:

Franco Cajani elnök
Szabó György elnökhelyettes
Baranyi Ferenc
Görgey Gábor
Gergely Ágnes
Alessandro Quasimodo
Cserép László (a díj titkára)

A díjkiosztást 2002. szeptember 6–7-ig megrendezésre kerülő
két napos nemzetközi költőtalálkozó keretében – szeptember 7-én, szombaton
rendezendő gálaesten a zsűri jelenlétében tartjuk meg.

Ács Irén: Illyés Gyula

Tartalom

100 mai magyar vers a Költészet Napjára

<i>Tandori Dezső esszéje</i>	Kései lírai meglepetések? – Kosztolányi –	131

„POCSOLYÁK CSILLAGAIN ÁTGÁZOLSZ...”

<i>Pintér Sándor</i>	Váróterem; Szobrok sorfalán át	139
<i>Szenti Ernő</i>	Elrontott variáció; Mindig másképpen	140
<i>Szentmártoni János</i>	Késő	142
<i>Szegedi Kovács György</i>	Kövekből	143
<i>Pethő László</i>	Hitek hátán; Három királyok csillaga	143
<i>Molnár Miklós</i>	Románc a szerelem hervadásáról; Nincs tovább	145
<i>Pobánka Erika</i>	Elidőz rajtam az este	146
<i>Pintér Lajos</i>	Kik vígan itt időztünk	148
<i>Kerék Imre</i>	Átrendeződik csupán	149
<i>Baranyi Ferenc</i>	Epiprológus	150
<i>Horgas Béla</i>	Harminckettedik vacsora-vers	151
<i>Dusa Lajos</i>	November cinkéssel	152
<i>Fecske Csaba</i>	Börtön; Idegosztály 11/2.	153
<i>Molnár Zsolt</i>	Arc	154
<i>Bihari Sándor</i>	A sivatag kezdete	156
<i>Dudás Sándor</i>	Reggel I.; Reggel II.; Reggel III.	158
<i>Kupcsulik Ágnes</i>	próbálom hangodból; kulcsok; haiku egy rózsának; ősz	159
<i>Erdélyi Z. János</i>	Esőben	161
<i>Káli Sándor</i>	Az Adrián	161

„MAJD MEGÍRJUK ÉS ELFELEJTJÜK TÖRTÉNETED...”

<i>Turczi István</i>	Az SMS 66 kortárs költőnek ciklusból	164
<i>Vörös István</i>	Kariatidák, vita; A valóság nélküli ember	166
<i>L. Simon László</i>	akaratom ellenére	167
<i>Zalán Tibor</i>	Maga-maga; Tükör-elmozdulás; Részeg vonulásom; Lányzavar	169
<i>Legény Jácint</i>	Dolgok mögött	171
<i>Gyárfás Endre</i>	Jánosbogarak viszik el; Kapaszkodnál	171
<i>Vass Tibor</i>	K. jó vers	173
<i>Nyilas Atilla</i>	Tücsöktánc; Nógrád; 2001. Szilveszterre	177

<i>Paróczai Csaba</i>	Ami tényleg jó; Este és reggel	180
<i>Jász Attila</i>	[Egyszínű zöld]	181
<i>Zsille Gábor</i>	Az eladott ház; Feljegyzés	182
<i>Béki István</i>	Ráolvasó; A vezetőhöz; Migrén	183
<i>Végh Attila</i>	Szobor Kádár Jánosnak	184
<i>Németh István Péter</i>	Alkonyi seregélyek	185
<i>Babiczký Tibor</i>	(Egy történet vége); Egy történet: vége	186
<i>Györfi Lilla Anna</i>	A csillagok; A fehér bánat	187
<i>Handó Péter</i>	Sziszifusz; Nyári dilemma	188
<i>Batári Gábor</i>	Víz; 2083. július	189
<i>Zsirai László</i>	Kültelki dallam	190
<i>Kőrössi P. József</i>	Pierre	191
<i>Szentjános Csaba</i>	Kérdések	192

„ILYEN FÉNYBŐL VÉTETTÜNK MI IS...”

<i>Dienes Eszter</i>	Vigyázz; De	195
<i>Tomaji Attila</i>	Ulysses	196
<i>Utassy József</i>	Ezüsthíd; Jaj szeretlek	199
<i>Ádám Tamás</i>	Vadlovak vágtatnak hosszú combodon; Fehér lepedőből szökkenő pipacsok vérzik be a délutánt felismerés jön	200
<i>Kiscseri Mihály</i>	Ötzi epitáfiuma	203
<i>Sághy Balázs</i>	valahol itt; Befejezetlen Nagyihoz	207
<i>Gyukics Gábor</i>	Dante kávéház, New York; Szürke csendélet	208
<i>Lukáts János</i>	A józanodás hajnala	209
<i>Juhász Ákos</i>	Tél	210
<i>Cseh Károly</i>	Lovak; Kései szivárvány	211
<i>Merényi Krisztián</i>	Mese	212
<i>Rombányi Gyula</i>	Csengődi kocsmá blues II.	213
<i>Lászlóffy Csaba</i>	Himnusz a végső kijózanodáshoz; Énekek éneke	215
<i>Novák Valentin</i>	Fekete-fehér; Tea-mély	218
<i>Bagu László</i>	a csonka gép; függőleges varjú	220
<i>Jávorka Ágnes</i>	Tavasza előtt	222
<i>Székely Dezső</i>	A teherhordó meséiből	223

Tandori Dezső

KÉSEI LÍRAI MEGLEPETÉSEK?

– Kosztolányi –

1

Meglepő összefoglalás: Kosztolányi Dezső prózájánál (a cikkek, szösszenések leszámításával) lírája messze, mai messziségünkben mintha aktuálisabbnak, élőbbnek bizonyulna! Nézzük innen.

2

A szélsőségek, „vadságok” hitele a leginkább meglepő. Rendben, hogy oly klasszikus darabok túlzásai, mint a *Halottak* egy-egy kitétele (túlcsapása, átbukása) nem idegenít, legyen egy példa rá:

„kiknek kezéből a haraszt alatt
lassan kihullt a dús tapasztalat...”

rendben, bár képtelenség, hogy lassan hullt volna ki a (bocsánatos szó-e?) dús tapasztalat, még az sem túlságos szélsőség, hogy itt

„Kleopatra a csókokat feledte,
és Shakespeare elfelejtett angolul...”

hiszen a *haraszt alatt* már nem ezek a dolgok történnek, ergo a stilizációt megkérdozettség nélkül kell elfogadnunk; többről van szó. Többről, ugyanakkor azért elfogadhatóbbról, mert (mint másutt) még többről: lássunk valamit *A bús férfi...*-ből:

„Milyen sötét-sötét a Balaton
s a nyár után hogy véreznek a fák.”

Már önmagában eléggé borzalmasnak tűnhetik fel. Sőt:

„Tündér Tihany, felelsz-e énnekem,
ha azt mondom még egyszer: ifjúság?”

Csaknem védhetetlen. S ennek ellenére, a költészet a jelek szerint, nem ideges sakk-nagymesterek párosmérkőzési botránysorozata, tehát nem arról van szó, hogy egy szellem, egy poétai lehetőség adott

---

helyzetekben messze lejjebb adja magát, hanem – miután a gyerekkorral leszámol a férfi etc. – hirtelen megjelenik egy újabb motívum. Forma szerint egy nő, tartalmilag egy zongora. Jó, nem Ady nevezetes feketéje, mégis:

„Ábrándozik lehangol zongorán
múlt bánatánál csöndesen időz...”

Ez a nyilván – nekünk nyilván – jelentéktelen szereplő, e nő. S akkor:

„Egy hangot üt meg. Újra megüti.
Elsápadok. Azt mondja, itt az ősz.”

Ennél nagyobb giccs nem is kellhetne. És – a költészet csodája! – mégis ugyanúgy él és eleven, elemi és megbőgető (pontosan a „hülyesége” miatt talán? Kosztolányi a bornírtat teszi zseniálissá, a bornírt közhely révén teremt géniuszt!), mint a másik ilyen zongorás szamárság, még az anyjáról írt kis darab, ahol a bús vidéki valcer, kopog bár, fáj és mély, mint egy Chopin-keringő!

Ám ehhez hasonló „rémvégződés” vannak – nekem és ma teljes érdekekkel, értékkel, érvénnyel tehát! – a „*Férfi*”-ben:

„szegény lelkem, a fáradt nihilista”,

aztán

„fájó ideggel. Élő hegedű.”

Tulajdonképpen rémségek. S (mégis) csodák.

*

Persze, van, amihez sohasem lehetünk hűtlenek. Ott nem is csodálom, hogy elemi poézis-remek a rémálom: *Kösöntyű*. (Sokszor próbáltam elemezni. Legyen szabad még egyszer.)

„Úgy félek, hogy ezt a homályos, ódon
vén bánatot egy éjjel elveszítem,
és véle együtt életem s a szívem,
a szívem is, és megvigasztalódom.”

Kifogásolhatóak lennének egyenként a szavak. Az *ódon*, a *vén*. No igen, de...? S épp ez az. Maga az alapképlet is, a szív elvesztése...? Ám Poe „szívei”... vagy a XIX. század regényirodalmának (e nagynak elismert regényirodalomnak) az összes rekvizítuma... Folytassam? Ugyanily „kérdéses”, ha itt bármi az. S ráadásul:

A költői eszközök visszahatásukban élnek! Értsük pedig ezen: a szakasz ritmusa (ezé a szakaszé) igazol valamit, ameddig (ahová, amihez) a szakasz maga elvezetett már minket. Valami (nem legválasztékosabb esztétikai „modern-ízlésünk” szerinti) nagy érzelmi töltetről van szó. Ami, ismételjük, megjelenik, előhívódik. A legnagyobb – „útjáró” – természetességgel. Mintegy „előslattyog”. Itt van. S ennek eszköze (bár megteremtője is! a poézis ravaszdisága immanensen!) az „ódon”, ugye, rímhelyzetben; ráadásul a köv. versszak rárímelései is megtámogatják ezt:

„S csodálkozom a fáradt, furcsa szókon,
melyek belőle ömlöttek szelíden,
szájam haragra többé nem feszítem
vérezve, átkozódva és vívódón.”

Mind a három főszó az utolsó sorban: iszonytság, ha úgy akarjuk. Vérezve! Jó, az „átkozódva” közhelyszerű, netán lapidáris. A „vívódón” enyhén modoros. A száj haragra-feszítése is inkább vicc ma. És az egészek mégis megvan egy – wagnerianizmust két évszázaddal maga mögött hagyó, formai szempontból frissítő – varázslata. Jó, hát varázslata, ez a dolog egyetlen gyengéje.

Ám ezt mi mondtuk.

S a befejezés? Majdnem rettenetesen indul:

„De nézem a sírókat és a könnyük...”

Eleve az egész sírás-motívum! Aztán a kényszer-szótagtoldás: „a” könnyük. *Könnyüket*, lenne az egyedüli természetes. (Akkor azonban nem elemezgetnénk itt a verset ily okkal! Akkor nem lenne ez költemény is csodája annak, hogy minden „eszköziség” ellenére a költőiség hatalmasra lobban. Q. E. D. Ami Bizonyítandó Volt, azaz lenne.)

„...és gyászolom elvesztett bánatom,
ezt a nehéz és babonás kösöntyűt.”

Rendben, ez a tizenhét éves költőnek-készülő-srác elemi élménye volt. De a 64 éves emberé is. Miért? Nem nosztalgia okán, ő, dehogy. A hihetetlenség révén. Hogy ilyen eszközökkel elemiség hatása bővíthető elő.

Amiképpen a „Tündér Tihany” is – istenkísértés. (Bocsánat a szótagduplázódásért.) Tihanynak riadó leánya, az egész legenda

---

tündérisége – jó. De a két „t”! A... bocsánat... érzelmes blődli. A legolcsóbbság. „Tündér Tihany”. Ki merne ilyet kagylóárus bódék távolában leírni. És Kosztolányi. És akkor. Nagy költészet. A hihetetlen megvalósulása. Mindegy, mely eszközökkel. Nem ez a hihetetlen alapvonása? Az önazonosság önazonossága! Kosztolányi. Így.

3

Persze, lehetne „egy egész sorozatot”. Persze, lehetne az *Őszi koncert* darabjait végig. Persze, a kései legnagyobb versek is dolgoznak ugyanily eszköztárból. (Szakfeladat, kimutatni: mely arányban kevésbé. Na, istenem!)

Az *Őszi koncert* első darabja, mindazonáltal, a *Praeludium*, merészel így kezdődni (s még csak oly megragadóan sem, inkább kötelességtudóan... hát nyíljon meg, csapjon szét a függöny; s ehhez, a különbeni, egészbeni remekléshez Kosztolányi meri ezt rakni):

„Sírj, őszi vers... Sírj, mind a két szemem,
sírj, őszi koncert, zengő zeneverseny...”

Rettenetes hatású. Miközben kopog. Lapos. Legrosszabb, részeg éjeket bevezető estéink nívója. (Pardon.) Annyira ordít, hogy el akarja panaszolni (és ha tévedek!) a címet, *Őszi koncert*. Mintegy türelmetlenül. Olcsó a z-z. Aztán tolakvó az, ahogy folytatja, az is, igen, az meg tolakvó:

„Most itt az ősz és én vagyok az ősz...”

Ki kérdezte tőle ezt? Ki hiszi el neki ilyen kitaposott eszközökből? S mégis, bűvöleték bővülethullámain (pardon, most nekem!) sodor minket máris a nagy terjedelmű(nek ígérkező) költemény. A betegség motívumával, persze, megtéveszti önmagát. Hogy nagy „tragédiák” árnyairól van szó. Ám ahogy a 2. szakasz folytatja, őrijítő közhelyszerűségei ellenére egyszeriben a legigazabbak között járunk, a legvalódibb értékek közt. Holott, forma szerint, nagyon megvakarva, ezek is talmiságok. S mégsem ez a véghatás! Tessék:

„Beteg vagyok, szépségektől beteg,
nem is vagyok más, egy beteg poéta.
Ha egyet nézek, elfakul a fény
és ferdül a nap, mint a hold karéja...”

Sláger! S mégis a legnagyobb helyek felé visz:

„Ha kettőt nézek, hullik a levél,
és föltámad az, aki rég nem él...”

Ne már! – ezt mondanánk. S ami utána jön, ahhoz is lesz gonosz megjegyzésünk. És mégis:

„Ha hármát nézek, az erdőn keresztül
szél száll és kiszakad a köd
és a világ fázlódva összerездül.”

Rendben, „kiszakad”, ez remek. De a „fázlódva” erőltetett. A *szél száll* közhelyesen olcsó. És gonoszkodásunk? Későbbi versből, íme; de micsoda erővel van ez ott... holott közhely szintén:

„ősz lesz, tudom, bíborló fény cikáz,
rőt esti láz.

Nagy vaskapunk mennydörgve összerendül,
hogy fázva átremeg az ősi ház
a félelemtől.”

Ugye? *Koporsó és bölcső közt*. És sírok. (Pardon.)

4

A „grand ciki” (bocsánat!) e vers (*Koporsó...*) kezdetéről sem marad el. Tessék:

„Anyám, ha egyszer végre visszatérek
és ott maradok mindörökre nálad.”

Eleve ez a pont a második sor végén. Micsoda megindokolhatatlanság! S a folytatás:

„Ha ráborulok régi küszöbünkre,
s megcsókolom az áldott, ősi fákat
és fáradottan, könnyesen remegve
nézek szemedbe.”

Elviselhetetlenül megrendítő. És mi minden ellenére! Ezért írtuk dolgozatunkat. Valósággá válik a hihetetlen. Meglepetésnél több ez.

*

A „szemedbe” ríme, külön szakasznyi sorban:

„Várj akkor engem, mert jövök egy este.”

Itt a nem polgárpukkasztó, döbbenet, mégis, a „polgári” költészet csudáját kell előmutatnunk.

Mert ezek mind borzadályos eszközök. Már Kosztolányi korában is azok voltak. S mégis, a derekasságot ízig elfogadni nem akaró, nem vágyó, el nem fogadó ízlésünk, elemi érzékelésünk számára is: megdönthetetlen értékekről van szó. Hogyan?

Rossz versnek is minősíthető *Az ismeretlen, végtelen temetőben* című. (Alig ismert Kosztolányi-vers.) Magunk sem akarunk egészének javára túlságosan sokat felhozni. Ennek ellenére:

„Az ismeretlen temetőben,
én, ismeretlen, kósza lélek...”

(Eddig nulla.)

„...keresztek közt, gyászalt dalolva,
virágosan megyek az éjnek...”

Brr. Ady-reminiszcenciák, egyéb bajok. Aztán ennek ellenére, mi ez?

„Zörömbölök fekete lámpán...”

Ez nagyon jó, ugye?

„...följajgatom a síri alvót...”

Ez elbeszélő költemény része, teljesen jelentéktelen. Aztán a költői valőrök úgyszintén. De mintha a későbbi Jékely nagy gesztusa jönne elő itt (adna Jékely-előképet!!!):

„és szertartásosan lehajlok
az ismeretlen sírhalomra...”

Ugye, Jékely egyik forrására tapintottunk?

Bár a további a versben: giccs-közeli.

5

A tartalmi nagyság és a tartásbeli talmiság... olcsó ellentétpár lenne. Főleg, ha oly „Bús”-versből akarnánk hozzá igazunkat (miért akarnók?) kielemezni, amilyen a

„New York, te kávéház, ahol oly sokat ültem...”

Ó, egy versből, melynek első sora hallatán már reszketve zokog fel bennem a versrajongó. Ha ilyen hangot megütne valaki bárhol, bármi

---

zene formájában ma a világon, minden képernyőn látni kellene hírét.
Nyujork, te kávéház...!

A körülményeskedés! Csoda csodára aztán:

„...hadd nyissam ki az ajtód, leülni még szabad
tán...”

S hány „Szabadkán” etc. ríme volt még! Itt a koldus a padkán. De
aztán:

„E nyári koraestén, hogy még mind vacsoráznak...”

T. D. szerény személyem szerint, a magyar líra legszebb sora.

Hadd ismétlem ide:

„E nyári koraestén...”

Ritmusa:

U – U / UU – – ...

Etc. Nem fejt meg a metrum mibenléte! Nem. S olyan kacat az ávé,
kávé, láz... ami utána jön. Ki érti ezt?

Mondhatom-e kosztolányisan: „Ki érti Kosztolányit”?

S hogy legnagyobbunk ő? Ma...

*

Amit tanáromtól, N. N. Á.-tól tanultam: „Fiacskám, a szakasz
végződése...” Aztán: „A köv. szakasz kezdete...” Itt van.

„...mint boldog gyilkosok, mit gyilkosok, oly ifjan.”

(Szakasz vége. És, szakasz kezdete, indít.)

„Mert boldog gyilkosok az óra gyilkosok az óra
gyilkolói,
kiknek talentumot egy isteni kegy osztott,
s tétlenül nézik a zöld kávéházi posztót,
melyen fehérén futnak a billiárd golyói...”

Ó, isten! Kiáltok, Füst Milán és Gábor Miklós nyomán, mint
Hamlet. E tördelt tizenkettes-felezés: akár Szép Ernőnél. E nyomorult-
ságunkat oly híven kifejező gyarlóságok. Aztán a titokzatok:

„Áldott cigány-időm, áldott elektromosság,
mely mostan is hullasz...”

Ritmus! Nagy ég!

„heves fényt szaporázva”

(gyarlóság!)

„...ingmellemen inog, remeg egy régi pászma...”

(ah, ing!)

S akkor a rettenetes fájdalom sora:

„de sugaraid arcom csak fanyalogva mossák.”

*

Ó nem, ó nem. Abbahagyom. Ma nem merek elmenni a kései-kései nagy-nagy versek rettenetes színfal hasogatásaiig... melyek-mik mai érzékelésemnek líránk legnagyobb helyei. Maradok a „nyujork”-nál.

„Mit járok erre még? Azok már mind alusznak...”

Isten, isten. Ha csak lemásolnám e szakaszt! Ha semmivel esszében bele nem rontanék. Mit sírok én, hullok szét én, olvasván, mind, mind az alvók alvásáról, az én hallottaiméról. Folytassuk:

„kik álmosak voltak és valaha egy széken nyugodtak, kisedek az isten kebelében...”

Rémrím! Ugye? És oly mindegy az eszköz. Ezért írtuk cikkünk.

„és már víz is jutott a szomjas Tantalusznak.”

Innen pedig, bármily sok N. N. Á., Pilinszky, Weöres etc. versszak-építkezést ismerek, azt mondom, ez a felülmúlhatatlan. Füst Milán, Szép Ernő egyenrangúja. Íme:

„Árvábban ballagok ki, mint az az éji árús,
ki bádogbékát és csörgőt tesz asztalunkra...”

Gondoljuk meg, mikor írta ezt Kosztolányi? Jó, Szép Ernő *után* már. Az ő (Sz. E.) primátusa elvitathatatlan itt (is!). De azért, de azért... Ez a Kosztolányi:

„s éjfél után bolyong csak unottan és korán-bús
arcára könny esik, mert már mindenki unja.”

Itt mutatkozik, mindazonáltal, mi az, amivel Kosztolányi a legnagyobb Szép Ernőnél (és a legnagyobb kosztolányiságban is) kevesebb.

Ám erről legközelebb majd.

VÁRÓTEREM

Átlagos nyelvtani helyiség. Massza és
Moraj. Szertehányt ígék, melléknevek.
Semmi kirívó. Izzadtságsszag és poshadt levegő:
Szokásos nyelvtani váróterem. Készülődés az éj
Előcsarnokában, ki-kinézve olykor az ablakon,
Közeleg-e a megígért vasló. Kinézni minek?
Léptei zakatolását úgyis hallani majd.
Hallani minek, hogy szinte kihegyezve? Úgyis
Bemondja a hangosbemondó, aki meg azt se
Érti, vessen magára. Lebontott nyelvtani
Tömeg: alacsony, magas, köpcös és keshedt:
Az egyik hullarészeg, a másik banktisztviselő,
A harmadik minden nap veri az asszonyt –
És így tovább. Határozott kontúrok. Fárad
A szem: elmosódik a kép gyöngyház-színben.
Vagy ötven névmás – mind csupa „én” –
Az általános tolongásban. Hova e sok
Nyelvtani sietség? Aggódni szorongva minek?
A vonat – ha ígérte egyáltalán – úgyis eljön, mire
A hirtelen fellazult grammatikában a csonka,
Riadt kő, mint egy sápadt Csontmadár,
Szárnyaival mindent és mindenkit betakar.

SZOBROK SORFALÁN ÁT

A perzselő huzatban szobrok szemei
Égnek misztikus ragyogással; szelíd tüzük
Felér száz bűnbánó miatyánkkal, s a hamu is:
Mintha egyenest a Nirvánából szitálna,
Valami hirtelen megnyílt ajtaján át a magasban
Trónoló tudatnak; efféle szobrok sorfalán át
Visz a láb halálból halálba; az egyik kezében
Roppant ametiszt: ibolyát pulzáló köve a Napnak,
A másikban a Hold riadt porcelánja;
Pocsolyák csillagain átgázolsz, hogy egyszerre
Tiprod össze az eget s a földet, egyik kezedből
A másikba rakosgatva Napot és Holdat, hogy végül
Elejted őket; és csak zuhansz,
Zuhansz magad is, hogy mégis repülsz,
Akkor az mi, ha nem maga a végzet –
Öröklétbe mártott, diadalmas szobrok: rád egy se néz –
Parancsot kaptál a nem múltó időben folytatódni.

Szenti Ernő

ELRONTOTT VARIÁCIÓ

Ismerek nőket is és
férfiakat is, akik lelkükből
hosszas rábeszélésre egy tenyérnyit
mégis csak kitakartak.

Ahol az unalomnak
a tradíció szorít helyet,
ott vagy alulteljesít,
vagy bankot robbant a képzelet.
Rajtad kívül senki se lep
meg, ha a jó irányából
érkezik meg a rossz.

Őszintén sajnálom, ha az
igazság és a valóság nem
ismerik fel egymást.

Szerinted a test nyomvonal-leolvasására
a lélektérkép alkalmas eszköz?

Egyre megy: elrontott variáció,
vagy ügyes csűrés-csavarás.

Akik hátat fordítottak
emlékeimnek, már messze,
nagyon messze járhatnak.

MINDIG MÁSKÉPPEN

Lehet-e szárazon tartani
párálló víz fölött a puskaport?

Miféle vers az, amelyiket
az első sortól az utolsóig
átítat a megszokás?

Mindig másképpen tévedek el.

Ha bizonytalankodni kezd
őszinteségem, meleg levegőt
fújatok az élet nagy pillanataira.

Csak akarnod kell, és én
összhangba hozom életvitelemet
a kialakult körülményekkel.

Mindig másképpen találok magamra.

Van aki a kezdetek óta a maximumot nyújtás
és a sorsimitálókkal való
együtt haladás között vacillál.

Az általad felajánlott hét érzelmi
összetevő közül csak egyre tartok igényt.

A levél a fa idénymunkása.

Szentmártoni János

KÉSŐ

Túl korán hunyt ki bennem a tűz,
lángolni kellene még...
most egy ember halkán kilép az útra,
üres szemében ferde ég,

tekintetén sirályok repülnek át,
kezében remeg egy ócska térkép,
elindulna, megdermed,
sárgulni kezd, akár a fénykép.

Szegedi Kovács György

KÖVEKBŐL

Sterszky Istvánnak

mily szép testet öltött a nemlétezés a
tapintható kegyesség akár a lég
bágyadt visszhangban s a
vadludak-hozta élő parázsban is a
kövekből támasztott fiak világolnak

nem hófehér álca ez
a sebek mögött settenkedő gondok húrjain is
szépen muzsikál a művész

a szín igazi
s igaz

Pethő László

HITEK HÁTÁN

– A bécsi Szent István templomban –

Élő világ – kőbe vésve
lehúz – feldob – lehúz
fel az égbe...
s mikor ébredsz – szinte
holtan fetrengsz – a föld
feletti bugyrot látod –:

égig érzed – közben
tovább élhetsz míg a
Napból lángok szárnyán

forró égben láva
poklán felcsillan
a szénné égett tornác

s lám: megfogható hi-
tek hátán a mennybe
futó láva-isten
leszáll hozzád...

HÁROM KIRÁLYOK CSILLAGA

Vittem – magammal
hurcoltam (magamban)
a halványodó ég alatt
ködben hóban manna-
hullás híján – csak
cipeltem roptam köveken
murván betonon a táncot
s a fölém kerekedő
porkahóban már láttam:
teste és vére a lélek-
hez láncol s kezemben
a kenyérrel és borral
a megváltás előtt
alatta és felette
a Három királyok
csillaga rezdült –
Ecco Homo: aki láncol
szívedben táncol...

ROMÁNC A SZERELEM HERVADÁSÁRÓL

Belső hídra külsőre fordul,
mereszt ölelésre karmos karokat,
végbélnyílást csókra csücsörít,
olvadozva bélsarába mártogat.

Külső hídra belsőre fordul,
setétjében csonka csontváz tapogat:
kívül-belül bűdösség bodrozza
az olvadhatatlan jegeclapokat.

NINCS TOVÁBB

Mert szívünket zálogba csaptuk,
sánta gebék húzzák szekereinket,
keresztbe áll apánk szeme,
moslékos dézsánál tolong a csőcselék –

Mert hazugsággal alszunk el,
és álmunkban sem gyúlik fény,
köveket zabál a fogatlan,
ragadozók orozzák el jussunkat –

Mert véget ér a hullák tora,
és az isten éhen marad –
Mégpattan a világ húrja:
nincs tovább.

ELIDŐZ RAJTAM AZ ESTE

Igazodik elme
a jelenhez.
Mulandó lett,
minden
a szél takarítja
álmainkat,
s újra forgatja,
átpakolja
karmokkal
kapaszkodó
múltunk...
– Kőszobor a kertben
s minden alatta...

Esték jönnek
újra egyedül,
haldokló
napok születnek.
Meg-megáll
veremben a létem...
Egy hét telt el,
hogy öleltelek téged.

*

Elidőz rajtam
az este,
s itt hagy
lefestve...
Feketén rám bólint
ahogy az
időt mérem...

– Túlnyújtózott
nyárfa
rezgő levelekkel
integetve.
Dobverők
törik a lelket,
pattognak
békésen
a csendek,
mint viselős
molyok
másznak elő
a gondok,
lyukásra rágnak
minden napot.

Vendégként
kopog a bánat,
rám rakja
nehéz kabátját,
s ott hagyja
mára.

Csak viszi magát
a test,
egyik napot
a másik után
horpadtra rugdos,
dobhártyádban
kattog a zsúfolt
csend,
haldokló holnapok
születnek,
s meg-megáll
veremben a léted.

KIK VÍGAN ITT IDŐZTÜNK

Egy zselici pince falára

Kik vígan itt időztünk,
szerettük a gyöngy életet,
szerettük lányok mosolyát,
s egyetlen mosolyukért
tiltott utat is bejártunk.
Kik vígan itt időztünk,
szerettük a gyöngy életet,
úgy szeltük meg a kenyeret,
ne morzsálódjon, ne vesszen
kádba egyetlen falatja sem,
tudtunk könnyet is ejteni
éhezőkért és szomjúzókért.
Éhezők, szomjúzók mi is,
kik vágyódtunk egy jobb világra,
ahol a szellem napvilága...
De ne is papoljak tovább,
túl profán tán túl pogány
lesz végül majd az én imám.
Kitárta farktollát a páva:
rácsozáltunk, mennyi szín,
pávatoll-zöld, pávatoll-kék,
pávatoll-bíbor volt az ég.
Kik vígan itt időztünk,
szerettük a gyöngy életet,
koccintottunk rá egy pohárt,
s még egy pohárt, még egy pohárt.
Mígnem a mámor körhintája:
a táj már velünk körbeszállt.
Mígnem a mámor körhintája:
a táj már velünk körbeszállt.

ÁTRENDZŐDIK CSUPÁN

bogarak lepkék édenét
barackfák szilvafák
maradék zöldjét vérbe-lángba-
borító pernyévé perzselő
aranyhorda özönli el a kertet

a rügyfakadástól termésig
vezető stációkat
megjárta valamennyi fa
fagyokkal férgekkel küszködő
konok türelmük végre célhoz ért

kék sárga duzzadó-tömör
gyümölcsök héja mögött
ízek fokozhatatlan teljessége
áramolva kering
a magvak ében centruma körül

kopárodó gallyakkal mértanában
lassul a madár-lüktetés
de a film perreg tovább
ősi forgatókönyv szerint
átrendeződik csupán a kert

EPIPROLÓGUS

Boldog vagyok, hogy kortársa lehettem
Tersánszkyinak, Ladányinak és néhány
hónapig József Attilának is.
Boldog vagyok, hogy láttam ezt a népet
Kinyílni rom-hegyek csúcsán gyopáros
szívóssággal még roskedvünk telén is.
Boldog vagyok, hogy tanúja lehettem
annak a történelmi mozdulatnak,
mely azokat próbálta felemelni,
kiket porig alázott s megtiport a
századokon átcsörtető szegénység.

A háborúk, gazságok ellenére
nem szégyellem, hogy a huszadik század
költője voltam, amikor a földön
korántsem volt lángoszlop már a dalnok,
legföljebb rőzsetűz a melegedni
vágyó didergők millióinak
szolgálatában – ám sok köszönet
nem volt ezért azok között, akiknek
fárasztó volt a szent fa pengetése,
ezért gyújtóssá felaprítva önnön
pecsenyéjüket sütve eltüzelték.

Ki mondja meg, hogy kell-e rőzseláng ott,
hol hulladékot égetnek a pusztán?
Ki mondja meg, hogy mit tehet a költő
egy kiszámíthatatlan ezredévnek
legelején, hisz végét járja minden,
amiért érdemes volt verset írni!

Ki mondja meg, lesz-e porig lehajló
mozdulata még a történelemnek.

Horgas Béla

A HARMINCKETTIK VACSORA-VERS

ez lesz ha lesz a harmincketedik vacsora-vers
szombat este van egy vén zenész játszik zongorán CD-ről
hallgatom
a kubai Rubén Gonzalez filmen láttam őt
ilyen számokra voltam huszonkettő meg tizenkilenc és tizenhét
követhetetlen belső járataik vittek habokon nem is tudtam hova
ha azt várod hogy visszasírjam most csalódást kell okoznom
azzal fokoznom ezt a valószínűtlen estét hogy a tegnaptól és
arra vágyom a holnapitól se különbözzék szóljanak
szobámban Rubén
zongoráján hangzatai falamon túl egy nála is vénebb a szél
fúvását hallgatni én is úgy találom megéri már a kint hogy
születtünk
és vagyunk
legyen de észrevétlen legyen eltakart akár megíratlan és ne mondd
hogy ezzel magamnak mondok ellent vacsorámat
fölemésztem mindegy
mit hogyan hányadik mert megoldásnak végül csak a vágóhíd
marad
ne mondd de mondja kolompja ide csal minden tétlenül kóborló
szörnyet
ezért préselődöm a táj a már zöldjét vesztett föld háta-vonalába
vérben forgó szemének pillantásával egy sorsvető szombatomra rá
ne akadjon
bele ne vájjon ahogy csörömpölve
áthúz fölöttünk s mocskos körme kampója levágódik érthetetlenül

NOVEMBER CINKÉKKEL

Elmúlóban a kerti mulatság.
Szebb termését mind hazahordta a gazda,
már csak a nagy, letarolt föld,
már csak a kertek árválkodnak kinn a határban.

Jönnek az őszi ködök, végképp elemésztik
azt, mi maradt még. Cikkan a cinke
és immár a madáretetőkre:
emberi kézzel tákolt házacskákra suhan.

Rablás? Emberi rablás? Ó, nehogy azt hidd,
hogy most pusztul a táj.
Százszorszép ölelések után te is érted
majd a novembert, s megtudod úgy:
milyen édes a nagy nyugalom.

Most Liza vállán néma vagyok,
s ne legyen szó erre a békességre.
Kedves, kis buta bókók, széncinkék csevegése
oldja az emberi csöndet bent, s odakint.

Fecske Csaba

BÖRTÖN

könyörtelen vagyok bezárlak
bár lehet hogy csupán félek
foglya lettél a pusztító magánynak
életfogytiglan magamra itéllek
szomorúan téblábolsz bennem
véget nem érő éveken át
mindenért meg kell fizetnem
megtoroltatnak bűnök és hibák
az emlékezet szorgalmas konok
festő kifeszíti a vásznat
a szerteszét futó gondolatok
riadt egérként kaparásznak

utolsó porcikádig enyém vagy
Nessus-ingként égető tulajdonom
a remény bemeszelt ablak
a kegyetlen időn veled osztozom

IDEGOSZTÁLY 11/2.

ugyan mint moccanatlan sziklakő
amit lassan repeszt meg a fagy s a hó
s e résekbe gyökeret verve nő
vadhajtásként a világ –
kiszolgáltatottabb vagyok mint a csecsemő

---

nincs bennem érzés nincsen fájdalom
élve fölgravitaloztak ágyamon
esélyem a tudattalan növényi lét
állapota fogok-e szeretni még
s szenvedni Istenem hát már ennyi is elég
mozdulnék ám a kar s a láb
élettelenül csüng mint száraz ág
a remény mint hátad mögé dobott pénzdarab
csalókán csillog az áttetsző víz alatt
mint hörgő lefolyón a víz hirtelen
elillansz majd a sötét kürtőn át a semmiben

Molnár Zsolt

ARC

az arc
mint olyan
képtükör
árapályban
sziget
radar pásztázta
ég alatt

mohos kő
vadonban
hullámmal
neszező

---

madár
az arc
mint olyan
jövendölés
tegnapról
kegyes
álom

felhőben
ázó tekintet

megtartó
vigasz
egyszer és
mindörökké

az arc
mint olyan
viaszmeleg
érintés

páros kezek
nyomata

fonat és
sejtnász

megbúvó
szempár
fészeklakó
szívemben

Bihari Sándor

A SIVATAG KEZDETE

(a rendszer- és jellemváltás előtti időből)

Jöttünk mindenfelől, mert hívtak bennünket,
akik a tollat kiszemeltük magunknak;

bécsi szeletet etettek velünk és moszkvai igéket.
Barátok voltunk? Közös sorsúak talán csak.

Petőfit lobogtatták és József Attila bujdokolt előttünk.
Lődörögtünk erre-arra, próbálgattuk Budapestet.

Kezdetben törődtek velünk, aztán gyötretés lett
belőle, otthon is és végül legbelül is.

Olyanok lettünk, mint a mondatban a mintha
s a mondat szétszakadt mielőtt befejeződött.

Volt aki versben röpiratot írt; volt aki csak egy
cikkecskével piszkálta meg az időt

és börtönből börtönbe, internálótáborba vitték.
A többi utat keresett és talált magának.

Ő mikor kiszabadult s hazajött, eszébe jutott
az a régi laza közösség, mely hiányzott neki,

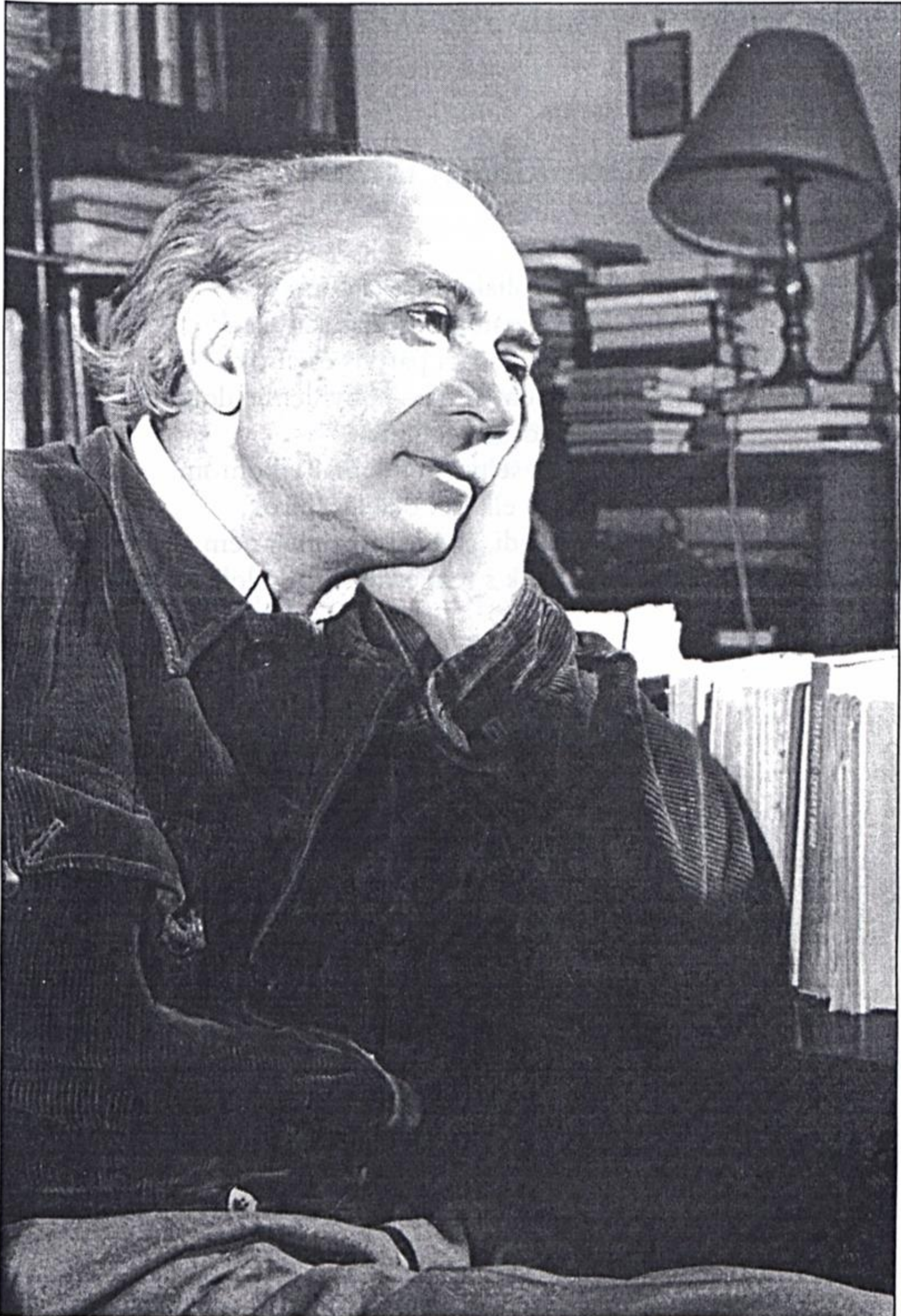
Budapestre ment a szabadulás örömeivel;
az egyiküket felhívta telefonon, hogy itt vagyok!

Röviden ezt kapta válaszul: A világ
nagyon megváltozott azóta. Semmi mást.

Várt egy kérdést vagy meghívást. Aztán letette a kagylót.
Napokig úgy érezte, hogy tévedés történt.

Évekig nem múlt el benne a hiányérzet.
A sivatag kezdődött el, ami azóta csak folytatódik.

REGGEL I.

Sirálytollaktól tarka a terasz.
Madárcsata, vagy éjszakai nász
nyomait söpri partvis és cirok?
Döntsem el én – ennyi lenne dolgom
a kiadós reggeli után.
Titkot sejtve gondomat kibontom,
messze elkerül öklelés, bírok,
pökhendi, gőgös most meg nem aláz.
Fénynek s tengernek szurkolok: ez az!

REGGEL II.

Fénynek s tengernek szurkolok: ez az!
Pökhendi, gőgös most meg nem aláz,
messze elkerül öklelés, bírok,
titkot sejtve gondomat kibontom
a kiadós reggeli után
Partot ér a hullám, sziklaormon
füst, por gomolyog, tüzes ló nyihog,
aláhullik büszkeség, kereng gyász,
búsan reménynek köszönök: szevasz.

REGGEL III.

Búsan reménynek köszönök: szevasz.
Aláhullik büszkeség, kereng gyász,
füst, por gomolyog, tüzes ló nyihog?
Partot ér a hullám, sziklaormon,
a kiadós reggeli után?
Döntsem el én – ennyi lenne dolgom?
nyomait söpri partvis és cirok?
Madárcsata, vagy éjszakai nász?
Sirálytollaktól tarka a terasz.

Kupcsulik Ágnes

PRÓBÁLOM HANGODBÓL

Fűtiszta voltam, vízerős
Négy napja már

A sátán összes mesterségét kitanulom,
ha megígéred, hogy látlak.
Hányini akarok. Vagy marni.
Mindegy csak valami legyen.

Ingyenújságnyi a súlyom.
Pályaszéli kispad a helyem.

Nem bírok mást, csak v a n n i
Meg hangodból rakni ki nevem.

Dudás Sándor HAIKU EGY RÓZSÁNAK
(Kovács Rózsának)

Feltört tojás. Víz
meder-pohár nélkül. Tisz-
ta lenni ki mer.

KULCSOK

ezüstös: a kis házamé
aprócska: a pince lakatjához
a vékonyka: fontos irataim ládájához
egy csöpp arany: csak táncol szívemig érő láncom
és mindig minden tárva-nyitva

ŐSZ

függöny mögül néztem titokban
ahogy fáradhatatlanul fésülgetted udvarunk hajából az elmúlás
vigasztalan tetveit
a görbült leveleket
és nem fogytak csak egyre többen lettek

Erdélyi Z. János

ESŐBEN

(„A szeretet obulusai” című ciklusból)

Ernyőm hollószárny-kupolájára
ezüst dobszóval
pergeti zápor a könnyét.

Kallódó lábnyomaim
ázottan másznak utánam.

Karcsú kandeláberek
gömb-lámpásai
bólogató fénnel búcsúznak a szélben.

Nedves opál-szemeikből
felém révülni vélem az arcod,
s távolodóban
hallgatag ajkad csókja kísér.

Káli Sándor

AZ ADRIÁN

Szemben Krk-szigetével

Esteledik.

Dankasirály csapkodja
a Kvarner-öböl fele hátráló
tubarózsa-napot.
Belenézhetek immár.

Hosszú percekig őrzi
a sárgászöld pamacsot
remegő retinám.

Éppen alattam
félkör alakban
hajlik a szirt.

Rajta a víz torpan, megakad,
mélyéről kifelé koptatja a barlang
résnyire tátott száját.
Oldott fémek rajzolatán
csordul a sós folyadék.

*

Csónak aranylik a távolképben.
San Marino szigetének
kápolnája felett,
messze a háttérben tornyocska figyel.
Mária óvja fiát odabenn,
meztelenül ideúszott
tétova látogatók
meghökkennek vizslaszemétől.

Háttal a városnak, odalent
pengefinomnak
látszó vízisível
metszik meg
az Adria angyali arcát.
Éjszaka lesz
mire majd
kisimulhat a heg.

Emlékezés Huygensre

Szikla-karosszékekben
figyeled, ahogyan
élőben élheted itt
fizikánk – akadály nélkül
mozgó hullámok tömkelegére leírt –
mesteri mondatait.
(Iskolaemlékek szövevényéből felidézve.)

Minden tört vetületről
csöpp körök garmada
indul a térnek,
csak hogy a burkolatát adja
ama villódzó felületnek,
mit az Elv
anyahullámnak titulál.
Megigézve az Írást:
szüntelenül üzen Isten.

Novi Vinodolski, 2001. augusztus

Turczi István

AZ SMS 66 KORTÁRS KÖLTŐNEK CIKLUSBÓL

/CZIGÁNY GYÖRGYNEK

Születésnapod volt. Hetven év.
Innen már egy másik bugyorba látni.
Csendéleted eleven darabjait,
gyöngyöket, szólamokat gyűjtögetsz.
Előbb anDante, majd gyorsítasz
a tempón. /² „Türelmes források
fakadnak e mélyben.” Uj színek,
ízek és persze hangok: bevásárolsz,
mielőtt a duinói bolt bezár.

/TAKÁCS ZSUZSÁNAK

A szél jegyzete kedélyeket borzol.
A végkifejlet ideje közeleg?
Rajongásunk tárgya most mégsem
távozásunk. Az ún. jelen, így
közönségesen, nem mozdul, /²
vagy ha igen, átsétál a papírlapon.
Csiganyál fénylik nyomában.

/GÖRGEY GÁBORNÁK

A nők, akikkel nem találkoztál,
akik nem *ott* napoztak, nem *akkor*,
s örmény szőnyeg vagy teveszőr
takaró sem gyúrte anonim tomporuk,
most mind szembejönnek velem. /²

Nem fogok kitérni előlük. Úriember
vagy, nem is engednéd. Csak azért
szólok, hogy tudd, kérlekalásan.

/BAGU LÁSZLÓNAK

néha a láb, máskor a kéz szedált
arcot töröl a new orleansi szűz
Isten a rím kedvéért befelé néz
tenyerére lepkét vasszögekkel tűz
Szíve, látható, könnyű égi csónak
ott ül /² a fán mint gyémántsirály
Hatalmat ő adott szemnek, szónak
és apokalipszist, mi embernek kijár

/BALOGH ROBERTNEK

Ne nézz hátra, Derék lovag, mert
nővé válsz, vagy leesel a lóról,
ami papírról nézve ugyanaz. De
vívj meg a bajjal, s bátran
enumerálj, ha gyűlik az ellen,
és nem /² találod árnyékát a
földnek. Mi majd megírjuk és
lfelejtjük történeted.

/DUKAY NAGY ÁDÁMNAK

Soha nem nőünk fel. Álnok
vérünk űz; beteg állatok szűkölnek
bennünk. Visszahódított, idegen
területen járunk: semmink nincs,
ami másé nem lehetne. /²
Vontatókötélen húzzuk az utat,
amely maga az idő. Az egész létet
a játék és az érintés nélküli
szeretkezések értelmének ajánljuk.

Vörös István

KARIATIDÁK, VITA

Csírázik a krumpli. Kihajt
a fű a téglák közül. A betont
gyökér emeli lassan,
mintha a világot tartaná.
A szeméthegeket betemeti
a földcsuszamlás. Légy
fegyelmezetlen. A törvény
dadog. Csak a lét tiszta
beszéd.

Beszéd
tiszta csak a lét. Dadog a törvény,
fegyelmezetlen.
Tartaná a világot lassan
emeli a gyökér a betont.

A VALÓSÁG NÉLKÜLI EMBER

Versek nélkül jó.
A vers emeletes orvosi
váró egy szakadék köré kanyarítva.
Sál a semmin, ahová besüt
a nap.

Versek nélkül rossz.
A vers földszintes játékterem,

---

körülötte csupa toronyház.
Kiütött fog a valami
sorában.

Sál a semmin, ahová
besüt a nap. Torokfájós
üregember. Csak a betegsége
látszik, ahogy a lándzsával
a kezében a tüdejébe
huppan.

Meg a műfogsora, ha
kinyitja a száját.
És sokat nevet,
mert szomorú versek nélkül.

Fog a valami, mint a tinta.

A valóság
mindig kétszer van.

L. Simon László

AKARATOM ELLENÉRE

akaratom ellenére ereszkedni kezdtem

*

egy tengeralattjárón dolgoztam
első munkanapomon átalakítottam a szonárhelyiséget
kivívtam feletteseim elismerését
ám hamarosan kiderült életem igazi célja és értelme

---

klausztrófiát színleltem
koporsóval álmodtam
csak így akadályozhattam meg vallási programom titkos letöltését
éppen jó idő van az utazáshoz
különleges érzés ez
olajat és gyertyát cseréltem
mértem a köridőket
mert szépségkirálynő akartam lenni
ekkor már csak az éltetett
hogy a kifutón fotózzanak
s címlapra kerüljek

emlékeztem a jövőre
írógéppel írtam jelentéseket az ufókról
fedélzetükön végzett legújabb tudományos kutatásaim során
fetisztákat vizsgáltam
a fröccsenéscsoporttal dolgoztam
bogarakat tapostunk szét
és elélveztünk
cipőfetiszták előjátékait
a függőség kialakulását
a rögeszmévé válás folyamatát elemeztem

a szexualitás kreatív kifejezési módjait kerestem
a gumi- és a latexfetisizmus
bennem is vágyat ébresztett
minden esőkabáttól és műanyag kvarcórától lázba jöttem

ez most rövid volt
jegyezte meg valaki
miközben kihúzta a kábelt
és sebhintőport szórt a csatlakozási pontra

*

reggelente gyalog megyek a munkahelyemre
fáradtan
serkentők nélkül
anyámra gondolok
s a szomszéd kutyájára
aztán hazamegyek

MAGA-MAGA

Rábízta magát
egy befejezetlen mondatra

A rossz szájszagú
ébredést sem fogta fel jelnek

Nézte a plafont
közben csontjai szétszéledtek

E hanyatt-létben
nem figyelt jól az érkezőre

A denevérek
sem jelentettek még semmit

Szárnyuk hiába
suhogta szét éjszakáját

A Göncölszekér
rúdja elfordult ablakától

Már hajnalodott
kívül és ő még élni készült

A szerelméről
a mondatokat elmondani

Szerelméhez a
pontos szavakat megtalálni

Szétszeretkezett
szobája visszhangjait bámulta

Bámulta a semmit –
Önmagára így nézett vissza

TÜKÖR-ELMOZDULÁS

utolsó szeretkezésünket
még végignézte az isten
legyintett, elment aludni
s megszületett gyermekünk, a nincsen

s megszületett gyermekünk az isten
legyintett, elment aludni
még végignézte a nincsen
utolsó szeretkezésünket

RÉSZEG VONULÁSOM

annyian
kísérték részeg
vonulásom most szembe
nézek velük
és azt mondom: kár volt
Az is lehet
hogy hazudtam
sokat és már szégyellem is
sok vonulásom
A szív nem lángolt
az ész nem értett
így csak idejétmúlt
elavult szavak
lesznek ezek is – nekik

LÁNYZAVAR

Álmában ő is
megölte már az apját
Vérében ébredt

Legénydy Jácint

DOLGOK MÖGÖTT

keresd a dolgok mögötti valót
és kurvák combjai közül szökve
rohanj kesernyés szagú házadba
amelyben a tollak mint kémcsövek
hevernek az ódon tölgyasztalon
s rájuk fénylik az olvasólámpa
ülj a szatírmintás karosszékbe
kívánd hogy mondataid halakként
akadjanak fenn a füzet vékony
négyzethálójában álmodj tovább
hiszen költő vagy gondolj a néhol
kábultan dülöngő barackfákra
s az éjjel elcsavargott fiúkra
akik a szenteknél boldogabbak
feledd a keletre tartó hadat
verset írhog újra egész legyen
a világ mint édesanyád lelke

Gyárfás Endre

JÁNOSBOGARAK VISZIK EL

A hófoltot (a sebtapaszt)
feltépi mellemről a nap,
televény bőröm megreped,
a vérem iramló patak.

A felvilágba fájdulok.
Oszolni tud talán a kín:
keserűségem szétrepül
darazsak, dongók szárnyain.

Rengéseim élnek tovább
levegő rezdüléseként.
Jánosbogarak viszik el
mélységemből a magmafényt.

KAPASZKODNÁL

Kapaszkodnál göröngybe
– elporlik ujjaid közt
Fogózkodnál gyökérbe
– szétmállik tenyeredben
Akaszkodnál faágra
– érintésedre roppan
Rugaszkodnál sziklától
– talpad homokba süpped

Föladnál – és lebegnél
– eléd tolul a szikla
Súlytalan emelkednél
– faág téríti röptöd
Terjednél öntudatlan
– gyökér fon köréd hálót
Viharról képzelegnél
– göröngy üt halántékon

K. JÓ VERS

Izgatott leszek, fölkapom a fejem,
egy k. nő veti le az előttem ülő széken a kardigánját,
izgatott leszek, fölkapom, nem kell tovább öltöznie,
elég, ha kivillan a k. nő nyaka,
a szőke piheszőrök a k. nő nyakán izgatottá tesznek,
bal mutatóujjának begyével
a nyakán izgatja a szőke piheszőreit,
nem sejti, hogy ugyanezt csinálnám
most én is a legszívesebben,
pedig eszek és enni szeretek,
mióta abbahagytam a dohányzást,
levágattam a hajam és izgatóan
borotválják a nyakamon a barna piheszőröket,
szeretek enni, itt a büfékocsiban is jól esik az étel,
és a dolgozás, versírás a kardigános k. nőről,
fölkapom evés közben a fejem, izgatottan nézem
a k. nő matató mutatóujjának begyét,
borsózik a hátam, mint ez a rizsköret,
a rizsben nem szeretem a borsót, pedig szeretek enni,
mióta nem dohányzom, rövid a hajam és izgatóan
borotválják a nyakamon a barna szőrt,
fölkapom izgatottan, teázik a k. nő,
úgy teázik, hogy maga hajol a csészéhez,
nem emeli meg a csészét,
biztos színültig van a folyadék,
vagy tudja, hogy így eggyel több
csigolyáján láthatóak a szőke piheszőrök,
félpercenként a k. csészéhez hajol,
ahogy fogy a tea, egyre mélyebbre,
bárcsak egy k. nagy hordó teája lenne,
hajolna le az aljáig, hogy a lumbális csigolyáin is
megnézhessem a szőke piheszőreit,
biztos ott is k. izgatná teázás közben,
egyre izgatottabb vagyok,
pedig eszek, s enni k. szeretek,

mióta abbahagytam a dohányzást,
levágattam a hajam és izgatóan
borotválják a nyakamon a barna pihezőröket.
Elfogy a k. nő teája, már nem hajolgat,
nekem kell ágaskodnom
egyre följebb, k. izgatott és röhejes vagyok
így evés közben, pedig enni k. szeretek,
ágaskodom egyre és egyre följebb,
hogy lássam a k. nő szőke pihezőreit,
de nem látom, hajolgatnia kéne ahhoz, hogy lássam,
ez az, megvan a k. jó ötlet, intek a pincérnek,
meghívom a k. nőt egy teára,
küldetek egy teát a k. nőnek a pincérrel,
odasúgom a pincérnek, hogy ezt is színültig,
a k. nő megkapja a teát,
izgatottan hátranéz,
mosolyogva suttog egy köszönömöt,
mielőtt még visszafordulna,
meglátom a k. jó bal mellének az alját,
begyes ez a k. nő, k. jó bal mellealja van,
megint hátrafordul,
ismét a k. jó bal mellealja,
izgatott vagyok, k. izgatott,
néz engem, ahogy gépelem ezt a k. jó verset,
s int, suttog, üljek oda hozzá,
most mi lesz, hogy mondjam neki,
hogy k. nem azokat a begyeit akarom nézni,
amelyekkel hajolgat, egész le a csészéig,
elmutogatom, hogy evés közben is írok,
k. dolgozom, széttárom a karom,
hogy nem mehetek,
pedig mehetnék, nézni a k. nő melleit,
maximum még egy teába kerülne,
s perpillanat jobban is vágyom rá,
mint erre a k. jó versre,
de nem jobban,
mint a k. nő szőke pihezőreire,
ahogy mutatja őket a mutatóujjának begyével,
most azt gondolja, k. idióta vagyok,
nem izgatott, minek hívom meg egy k. teára,
ha semmit nem akarok tőle,
most hogy mondjam meg neki,
hogy akarok, k. akarom a pihezőreit, hogy izgassa,

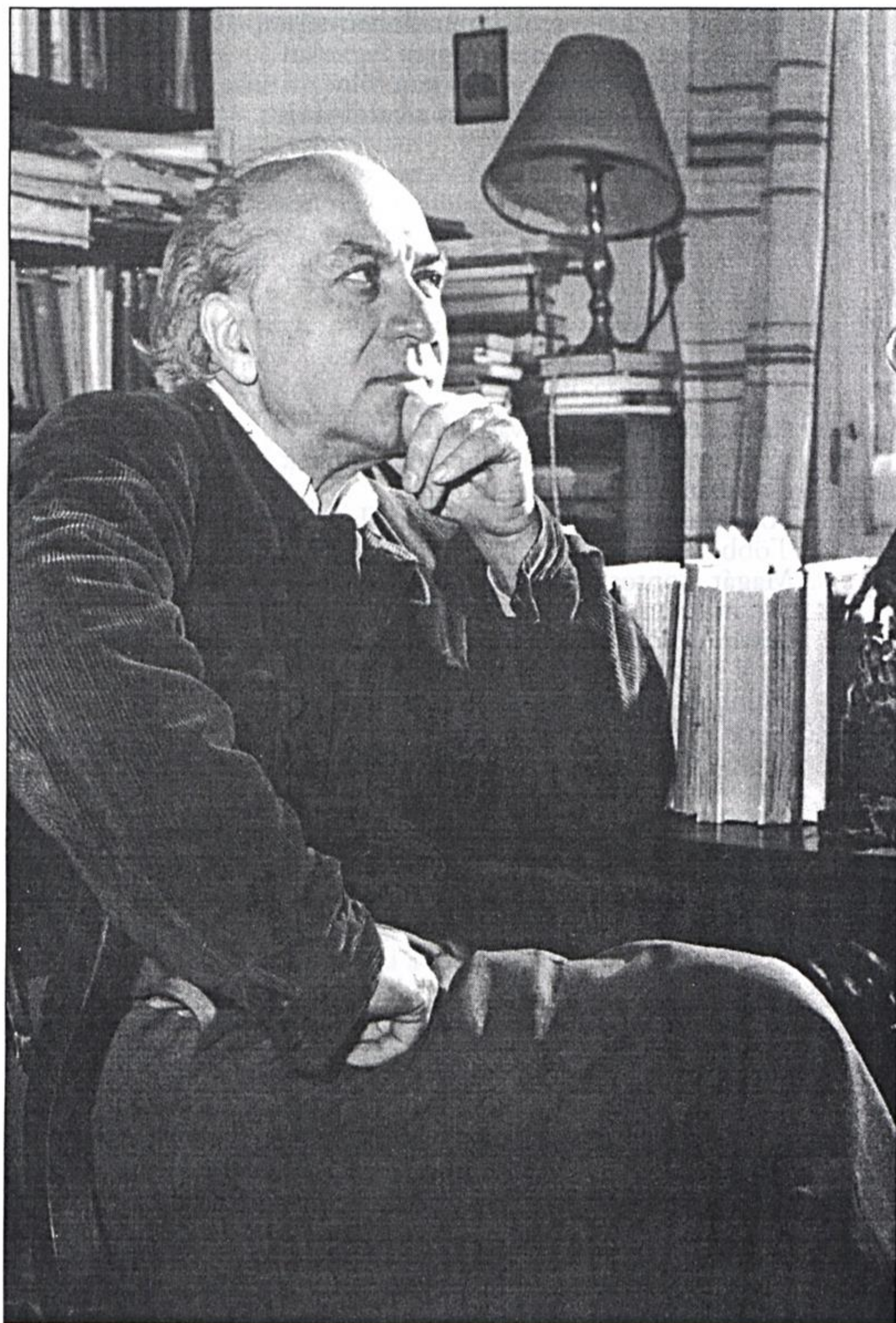
---

lehet, vissza kéne szoknom a dohányzásra,
kevesebbet enni és nem hagyni izgatón
borotválni a nyakam, vagy nem fölneznem sose,
ha egy k. nő leveszi előttem a kardigánját,
és teát iszik úgy,
ahogy.

MELLÉK. DAL

Azt jól tudjuk, mivel vagyunk
a k. jó verseimnek köszönhetően többek.
Azonban a k. élet nem tudja,
hogy pontosan mivel lennénk nélküle kevesebbek.
Többé-kevésbé bizonyos, hogy a szőke pihezőz ideírta
Magát, pontosan az öröklétbe,
a k. nőt nem tudni, kicsoda,
akármelyik k. nő lehet akárkinek pontosan háttal.
Az k. nem izgat, hogy meghalunk,
legfeljebb ide került volna most más vers,
ha ez a sajnálatos esemény
a jelen pillanatnál hamarabb megesik,
más vers, tőlem akár,
vagy bárki mástól,
pontosan ennek a helyére,
és ez alá,
k. ide ni:

Nyilas Atilla

TÜCSÖKTÁNC

A tücsök mindig tudja, hol a helye,
mindig ott van a fontos közlendőkön,
úgyhogy most itt áll a másodiknak
(mármint kötetnek) érkezett könyveken.

Anyuval is már bolondoztunk –
észrevette, milyen bolondos vagyok,
kedvemben akart járni –, amit a
Bazilika körül lejtettünk: tücsöktánc.

Házasságkötésünk előtt egy héttel,
a leánybúcsú után hoztam haza,
a házirenddel együtt, illetve akkor
nem is haza hoztam még ide.

Azóta minden fontos dologra
ő hívja fel a figyelmet,
ő a felkiáltó jel – most is
majd kicsattan a büszkeségtől.

Ha nincs körülötte semmi, tehát csak
ő van valahol – nem úgy mint
most a könyveken –, akkor
egymásra hívja föl a figyelmet.

Ha te rakod ki, tevé válik,
ha te mozdítod el a helyéről,
ha én, akkor meg énné válik,

---

mondhatnám Attilánévá.
Kezdetek óta lény, de őt nem vettük
elégé észre, és hát nem is öt
lény van, hanem hat, látod,
a tücsök az öt lény fölött őrködik:

a könyvben öt lényről van szó a népszámláláskor
és ennek ellenére, hogy ő nincs benne
– semmi megbántottság, semmi sértődöttség –
délcegen őrködik az öt lény fölött.

NÓGRÁD

Karácsony előtt
utoljára nálad.

A réten át közelebb
az állomás.

Madárka, eleven
seb a szűz havon.

Kézen fogott
manósapkás kisfiú.

Megszólal a harang,
megszólal a fiú:

Anyá, amikor harangoznak,
akkor imádkozni kell.

Közben már a vonat,
szakadatlan harangszó.

Diót küldesz.
Kiveszek kettőt, de

---

hiába szorítom.
Nem papírhéjú.

Amikor harangoznak,
imádkozni kell.

Anya, kemény dió.

2001. SZILVESZTERRE

Legyen enyhe
Szilveszter este,

ne legyen hó, csak lassú,
ritka,
gyengén látszó hószemek,

a gonoszságok ne legyenek nagyok,
a szerelmek ne legyenek nagyok,

pihenjenek a haragok,
pihenjenek a gyilkosok,

ne fagyjon meg senki az utcán,
a dohányosok cigije
ne fogyjon el reggelig,

ne legyen vad a tánc,
durva a tréfa,
ne bántson senkit lelkiismeret,
de a hit,
a hit
maradjon erős,

és az újév szikrázó mezőit
köszörüljék utunk síneit.

AMI TÉNYLEG JÓ

én azt szeretem ebben az életben Kedves
hogy itt semmi sem lehetetlen
a másodikra jön a harmadik félidő
az ötödikre a hatodik felvonás ettől olyan klassz
ikusan jó itt minden mi egyszer félrecsúszott
jelentkezik és mászik a helyére vissza
a helyét ugyanis minden tudja
legföljebb előre nem találja
mert hát körülmények vannak meg forgás
de itt Kedves jó az is hogy adnak időt
elnézés van meg türelem nem ripakodnak rögtön
a hibázóra hogy mit akar itt még maga tetű
nem ilyesmiket itt nem lehet hallani
itt az a jó Kedves hogy bíznak a megjavulásban
tudják hogy az emberben megvan a jó
legfeljebb idő kell neki meg második nekifutás
látja én most éppen harmadjára próbálkozom
mert a második nem volt az igazi

ESTE ÉS REGGEL

talán az hiányzik Kedves hogy esténként
nem ül ide az ágy szélére csak úgy
bámulni velem sötétet hallgatni az öregasszonyt
a szomszédból

---

tudni hogy van még
s hogy van még aki el tud múlni nyolcvan
bóklászik mindenféle napok között
locsolgat virágokat vár ilyesmi
úgy el lehet nézni és hallgatni ezt is Kedves
belassulva az időbe parkinsonos bólogatással

én – már talán mondtam – ha odáig érnék
szőlőt művelnék és nem csak a bor miatt
talán mert ahhoz kell domb meg nagy kerek ég
savanyú szagom lenne meg fehér sildes sapkám
hajnalban kapálni járnék dűnnyögetve
még a jóisten is szeretne tudom
tetszene neki ahogy a sor végén
már csak illendőségből is kortyolnék
egy keveset s maga se mondaná Kedves
vén iszákos még hogy bort kora reggel

Jász Attila

[EGYSZÍNŰ ZÖLD]

Láttam, ahogy szeretkezik a tájjal,
határozott, ám finom mozdulattal
benyúl a gyűrött fűszoknya alá,
szépen halad a kezével tovább,
föltárja földje zsíros feketéjét,
száját rátapasztja, szürcsöli, még, még
nem hagyja abba, csinálja amíg
bírja. Mint jéghideg forrásvizet.
Mélyén élő kagylót remél,
megnyalja a zárt, duzzadt héjak élet,

---

szétnyílik, remeg a hús közepén és
kínálja magát. De fél is, s marad
egy igazi gyöngy, amit szétharap,
s miközben izzad, folytatja tovább,
langyos eső mossa földbe a már
porrá őrült gyöngyport (mit más talán
csak sárnak mondana), vonul vissza,
de azért figyeli, ahogy beissza,
elnyeli maradék nélkül a föld,
hiába nézed, egyszínű zöld.

Zsille Gábor

AZ ELADOTT HÁZ

Emlékszel még, mondd, milyen is volt a ház,
a dédnagyanyánk építtette,
a morzsálódó falú, a kopottas,
kilencszázharminc valahányból?
Felpattogzott, mohazöld spalettáin
a késő délelőtti fényre,
az ezüstösre, s hogy milyen édes volt
behúzódni az esőről, vagy
porcukorral a frissen szedett málna?
És milyen hűvös a veranda,
a linóleumpadlós, falán néhány
búcsúban vett vacakkal, dohos
dísszel, s egy pléhből öntött rémalakkal?
Féltél-e, mondd, tőle? Sötétben
zaklatott és reménytelen volt a ház.
Beléd pusztulok sikoltozta,
mikor az utolsó nap felmálházva
az állomás felé futottam.

Németh István Péter FELJEGYZÉS

patakok is voltak
opálos felbolydult vízzel
városkákat átszelők
izgágák lusták
sétányok gyártelepek
sportpályák mellett utaztak
vagy középkori házak között
partjukon csalán állt aranyeső bodza
novembertájt aranysárgára vénült
lombbal pár nyírfa
s nyirkos erjedő avar
nyelte el a léptek
az iszkoló bogarak
a lehulló ágacskák zaját
voltak patakok voltak
élettől csobogók s holtak
hátukon csiborrajt cipeltek
vagy rezzenetlen tükörrel
tajték nélkül komoran siettek tűntek
szép volt

Béki István

RÁOLVASÓ

Atyai ige
és szikra, szűz méhedben,
testté változzék.

A VEZETŐHÖZ

Anya szüljön, a
világ vitorlája légy,
Isten temessen.

MIGRÉN

Szajkók szaporodnak
sirályok sikoltoznak
hatolnak-hetelnek
szúr ez a jaj

Felhőt füstölnek
tengert kikötnek
követ köveznek
szúr ez a jaj

Halkan lopózva
ünnep mögé bújva
titkok sokasodnak
szúr ez a jaj

Szavak zokognak
istenek pózolnak
koponyámba fúrnak
szúr ez a jaj

Végh Attila

SZOBOR KÁDÁR JÁNOSNAK

mamárnyugodtanejtemanevedki
mamárnemreszketekintetedr
emamártudomhogye gyvoltage
kbólhogyifjúságbolondságódene
hiddszívemhogyez mindhiábavol
téhogyegészenelmúltónehiddm
ertbenneélsztemindenfélre csúszt
ottnyakkendőmbenéselvétettsza
vambanés mindeneltévesztettkös
zönésbenés mindenösszetépettleve
elembenés egész elhibázottéletem
benélszésuralkodolörökkönámen

ALKONYI SEREGÉLYEK

val **A** nk

falánk sereg seregély

sz**Ő** **Ő**itek

L

~

félthetitek

h

a

fe-

lő-

lünk

feketedik a parti szegély

de így este ha elnémul
sereg seregélyt ringat
álmodban mintha
ringat

ama ránk rikongató
a nád ringat a tó
ezt hallanád
a tó

r
i
n
g
a
t
a
n
á
d
!

(EGY TÖRTÉNET VÉGE)

*„felsőruháikat egy Saulus nevezetű ifjú lábaihoz rakták le”
(Apostolok Cselekedetei 7:59)*

Ha majd szemedre hull az álom,
ki őrzi nyugvó testedet,
madársereg tán, ülve ágon,
ha kint a fákon szendereg,
sem álmaidban, sem éberen
nem látja önmagát a szem,
de láthatatlan rád talál
az ősz, a tél, tavasz, s a nyár,
s az üres kétség fejed fölött,
hogy a végtelenbe ás a
bolygók körtopogása –
mily csoda bújhat e rend mögött,
s a formáknak mi célja van,
ha fent az ég alakatlan?

EGY TÖRTÉNET: VÉGE

Ha már aludni, kelni többé
nincs miért, hagyd vágyait a szívnek
lenni kő csapta víz-körökké,
hátha asztalához hív meg
egy régi társaság,
s tán nélküled-levése
szül hitet, s önmagát
ismétli csendülése
minden szónak; s valami késsel
a nyár, tavasz, ősz

---

még benned időz,
még benned időz,
míg majd szívedig ér
hóval, sárral a tél,
s enged kiürülni az éggel.

Györfi Lilla Anna

A CSILLAGOK

Csillagok erdeje az éj.
Csöndesen lehelik ki az
élet múltját. Szellő szál-
lítja szelíd szavait, arca
fénylik a sötétben... Tüzes
oltár az ég. Lángoló ágyán
pusztul egy letűnt világ,
s születik egy új,
valahol az ég mélyén.

A FEHÉR BÁNAT

Sápadt a világ arca,
Reszket a szellő. Alszik
az élet, szusszan a Nap.
A városra szürkesség
zuhan. Fagyos tükre
van a tónak, melyet
komor felhő figyel.

A varjak a hangulat
köré gyűlnek. Az ablakon
túl most alszik a
világ. Szállingózik a fehér
bánat.

Handó Péter

SZISZIFUSZ

A kövek
mindig visszajönnek.
De görgetni
sokkal könnyebb.

Másnak se megy jobban
a
sziszifuszkodása...
Egy világ
e kő.

S én vagyok a társa.

NYÁRI DILEMMA

Oly lapos a nyár,
ahogy elheverünk benne.
Szavakra sem futja már,
csak csöndre. S e csöng közepette
meghalni mégis kár
lenne. (Lehetne?)

VÍZ

Aranyhalként egy
globális akváriumban,
evickélek.
Élek,
mint vízbe vetett
terrárium, mint cethal
nyelte idegenanyag. Mint amalgánt az
odvas
fogba,
úgy zártak
az ég alatt és a föld felett lévő vizek
közé,
nem vagyok más, mint 70% víz
és pára, persze hő- és vérmérsékle-
tem szerint, és párolgok fel – határ a csillagos
ég – majd le, majd fel, majd le,
ez aztán a delej,
nem üres csevely,
csak belvizeim ki ne öntsenek.
Ó, sárkányrepülők és sárkánygyíkok
oltalmazó szárnyatokkal óvjátok
esőáztatta felszállópályá-
mat.

Sugárkezeléssel hátba ver a Nap

Nem húzta fel rádióaktív boksz-
kesztyűjét

Minő szerencse

Mint tudjuk szellem-tetőnk sok
helyen kilyukadt

Ezért támadt fel sok halott

Zsirai László

KÜLTELKI DALLAM

Egy kispolgár kopott kabátban
kóborol néma házak között.

Álmait tereli magában,
mikből korábban kiköltözött.

Kék szemét védik meg a Naptól
kiszabott ünnepi beszédek,
megszokott megszokásból tapsol,
s hagyományból eszik ebédet.

Érhetné tán nagyobb szerencse,
ám fénylőbb sorsát csak reméli.
Gondok bankjában összes kincse,
napi kamatait feléli...

Szegfűk és mákvirágok mellett
mellékszereplő a mesében,
és nyomában, amerre elmegy,
kültelki dallam szól a szélben.

Kőrössi P. József

PIERRE

(Pierre Székely Péter 1923–2001)

levél – levelet
kézirat – kéziratot
mint vízcsepp a vízben
követ követ

egy követ
két követ

egy követet
kettő követ

követ hord
zoknimban
a nagykövet

---

rajzok is jönnek
vízre nyomva

gránitszobrok papírlapon
gránitévek gránitételek
gránitételek

egy te
egy én
egy könyv
két könyv

egy film

itt van minden

életmű egy férfikönyvben
nyolc és fél millióban
szerelmes halott asszonyokban

Zsirai László

Szentjánosi Csaba

KÉRDÉSEK

A lovakon
miért nincs
bukósisak?

A
hajótörött bálnát
miért
nem veszi föl senki?

A
daloló madarat
miért kell
az Operaházból
kikergetni?

A Napot
miért szállták meg
a repülők,
mint lámpát
a méhek?

Ha
nem mozdul a ház,
nem nő a hegy,
En miért élek?

A köd
miért
nem jött előbb,
hogy eltakarja a ködöt?
Apámnak
jó volt itt,
akkor őseihez miért költözött?

A víz
miért mohó,
miért tartja meg
a hajók kincseit?
Hogy lehet az,
hogy a fényt
szemünkből
lassan kiveszik?

A rét
mindig tiszta,
az utcák
mindig piszkosak,
szennyesek.
Emberkerülő
talán
az esők, és a szelek?

A kanászok
miért
nem kanászodnak el,
vigyáznak rájuk
az állatok?
A tüzek
füstté válva
lesznek szabadok?

A perc
miért úszik
az idővel szembe –
mint a folyóban a lazac?
Ha a szék, az asztal
egyszer megindul,
Te
hová szaladsz?

A vadludakat
nem vezeti senki,
az okosak mondják:
az ösztön.

A kérdésre
miért háború a válasz
itt
a Földön?

A pólyában
miért nézzük
kié, honnan
jött ez a gyerek?
Tényleg
farkasok, tigrisek
nevelik föl
az embereket.

A gomba
mire öreg lesz
valóságosan is
leveszi kalapját.
A Holdon
nem él senki?

Hiszen
az álmok lakják.

A vándor
miért cipeli
zsákjában a semmi,
hová dugja el?
A hangyára
ha nem vigyázok,
az elefántnál
beperel.

A lovakon
miért nincs
bukósisak?
A majmok
versenyszámát
miért
nem pontozza
senki?
Ha nem lesz ember?
Az emberevő
mit fog enni?

Dienes Eszter

VIGYÁZZZ

Ladányi Mihálynak

A nyári por tüdőnkre szállong
s álmodjuk egymást, meglehet...
Itt kóborolsz kilenc rezedával
pamut ingedben, részegen.

Nyílik a szád s én csókolnálak,
de felbugyog a nyári nap,
ezer darabra törik széjjel
szemünk mögött az áhítat.

Nyálkeveredések éjszakáján
ki lettél vérrokonom,
készülök arcod elfeledni,
szemem mögé lopom.

DE

Nagy Lászlónak

Hányszor dobtam el gyűrött arcom,
hányszor verettem sakk-matt,
elhervadt bennem a türelem,
hányan magamra hagytak;
de
földre köptem itt vagyok,
ördög hozott engem,
lyukas ingen átragyog
szívemen az Isten.

Tomaji Attila

ULYSSES

azt hitték megérkeztek
s boldogok voltak mikor keskeny é korhadat görbe hajónk
az örökké nedves fövényre siklott –
mint vizet rázták le magukról
mint mély riasztó álmot
feledték rögvést az utazást
fehérlő partok ingerlő idegenségét

---

hirtelen jött harcok sorát
s a vas nyugalmát is mi testüket megóvta –

elfeledték a sorsukat

mint önfeledt ifjak
ugráltak ki mind a partra
erős hangjukat fölkapta a maghordó szél
s vitte vissza messze a víz fölé –
súlyos tömlőikből sűrűédes bort merítettek
hogy áldozzanak az isteneknek
életüknek meggyötört egyseb testüknek
lábuk újra szokhatta a homokba süppedést
s hallhatták végre a föld apró neszeit is
az óceán soha nem szűnő
kataton-monoton moraja után
ami úgy uralta már őket
hogy ökölnyire szűkült gyomrukban viharzó vizet
ereikben sót és hideg szelet éreztek
vérük helyett –

szemük megtelt s nem láttak mást
csak a földet
sziklát növényt kavicsot madárfészket
partra sodort tehetetlen medúzák testét
de még a rothadás éles szaga is
izgalommal töltötte be őket –

később meglátták egymást is
volt ki ölelt
s volt ki újra talajt érezve lábai alatt
végre üthetett

---

hogyan aztán sírva hulljon le a porba
hová az hullt kit végre megüthetett –

és kimondták előbb halkán
majd üvöltve az ég felé azok nevét
kik egy másik parton maradtak
idegen nap alatt
beásva a forró homokba
s azokét is
kiket azóta is lefelé
mindíg csak lefelé sodor
egy tébolyult víztömeg végtelen sodra –

de ő csak ült tovább hajóján
az egyszál árboac árnyéka alatt
hol évei esője annyiszor arcába vágott
s nem hagyta nyugodni se partra lépni az átok
mit rámértek a gondtalan istenek
s mi alól elhajolnia már nem lehet:

Tomaji Ártás honnan az elveszett illat
mi után futnia kell
és miért neki
s miért viszi majd tovább sorsa a víz
ha egyszer mint most is mint ők is
megérkezhetett – –

Utassy József

EZÜSTHÍD

Monika Bayernek

kapcsold
ki
melltartód
szépem

hadd
ússzanak
a
szerelmes
medúzák

heverjenek

a
homokra
kéken

tudja
meg
mindenki
reggelig

holdfényes
bólyák
a
melleid

JAJ SZERETLEK

Jaj szeretlek, jaj nagyon szeretlek,
lázás homlokomra hull a hó,
ágyamat, a hófúvást te vedd meg,
tested legyen rajtam takaró!

Jaj szeretlek, jaj nagyon szeretlek,
gyöngy az arcod, ajkam csupa vér,
lobog nagy szememnek lángja, reszket,
kalimpáló lábad Holdat ér!

Rengünk ritmusán a tengereknek:
jaj szeretlek, jaj nagyon szeretlek.

Ádám Tamás

VADLOVAK VÁGTATNAK HOSSZÚ COMBODON

Árral szemben könnyedén lépkedsz a sodró folyón mennék én
de a hátamra rakott mázsás kövek visszahúznak jó hogy
itt van meleg kezéd biztatnak a csupaszra vetkőzött szomorúfüzek
is ott a szaggatott parton semmi kétség pontos a meghatározás:
remény rég elfeledett zaklató álmom nehéz a levegő errefelé

fekete inget dobok a napra fájna ha megérintene s megpihenne
márvány-testeden a fény adott a megoldás sötétbe öltözött fákkal
táncolunk az éjjel hatalmas vihar jön nem vitás ránk szakad az ég
kibírhatatlan a várakozás visszafelé jár az óramutató kijár nekünk
némi borzongás eltévedt sóhaj biztosan felébreszt egy kóbor villám

páfrányokkal ültetem körül az ágyad tökéletes az összhang hiába
menekülsz büszke vadlovak vágtatnak hosszú dombodon ilyenkor
értelmetlen megszámlálni az esőcseppeket sóhajod felszakítja

---

a csendet s ha netalán mégis fázol szólok majd a fölöttünk röpködő
sasnak a kedvemért biztosan betakar fényes szárnyával

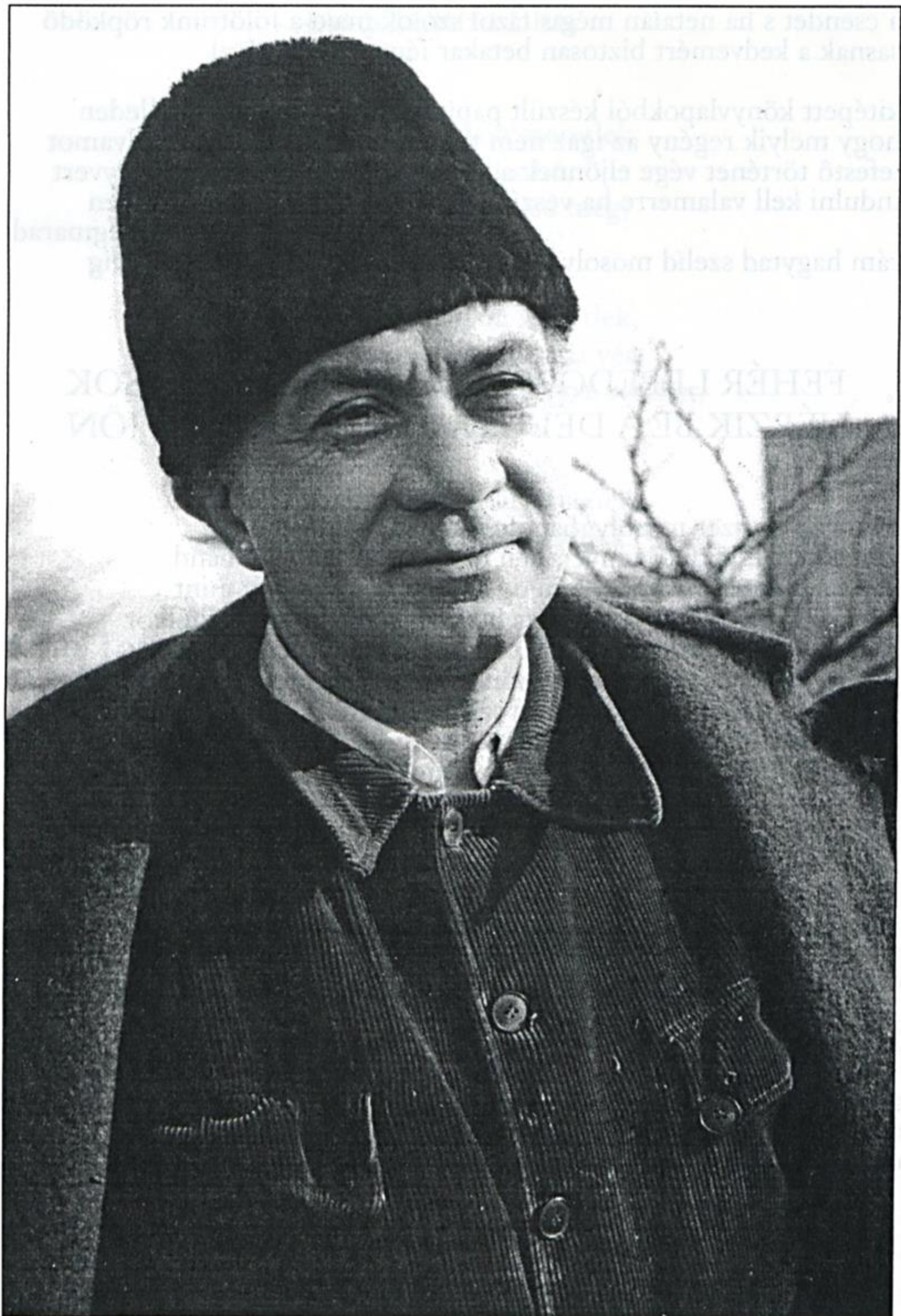
kitépett könyvlapokból készült papírrepülők landolnak melleden
hogymelyik regény az igaz nem tudom de hiányzik a lávafolyamot
lefestő történet vége eljönnek a terroristák és rád fogják a fegyvert
indulni kell valamerre ha veszítünk hát veszítünk mégis minden
megmarad
rám hagyta szelíd mosolyod megőrzöm majd néhány ezer évig

FEHÉR LEPEDŐBŐL SZÖKKENŐ PIPACSAK VÉRZIK BE A DÉLUTÁNT FELISMERÉS JÖN

Most az egyszer mosolygósra fogjuk fényes kavicsok
viháncolnak lüktető tenyereden parazsat fogtál sose bánd
kellemes érzés akkor is ha sajog hajszaíponosan úgy mint
a hiány korai még a felismerés honnan tudnám hogy éjfélkor
csillog legszebben arcod amikor oldalra fordulsz s magadra
húzod az éjszaka mélykék felhőit minden elképzelhető és
semmi sem lehetséges gyorsan száll a nehézkes álom jön
az ébredés fogkrémtől fehérlik közös reggelünk megrészegülten
figyeljük ahogy szürke gerlek röpködnek fürdőszobánkban
bezárva mégis szabadon dobd a sarokba nedves törülköződ
miért fosztanál meg a látványtól hiszen nem bántottalak
megismétli mozdulataid a tükör elillansz talán feltűnsz újra
amikor magától értetődően bukik elő a nap blúzod alól
szeretnék ott lenni együtt égni veled hadd karmoljon véresre
a vágy miközben izzó csipkebogyókra vadászik szám
combod tövében hallod a robbanásokat nem tudni hol
kezdődik zuhanásunk hol ér véget az el sem kezdődött
középkori kaland kinek jó a helyzetértékelés

fehér lepedőből szökkenő pipacsok vérzik be a délutánt
felismerés jön itt fekszem egyedül eszköztelenül te meg
csak nézed miként zárja be cserepes számat a vízesés

Kiscseri Mihály

ÖTZI EPITÁFIUMA

D. N. Á.-nak

*Bűnhődöm
– ezüsthőség –
e gleccseren
vagy jutalmamat
nyerem*

*I.
Hol már senki
se
jár
Lombalom és tűlevelek után
ért engem a nyíl*

*Áldott légy
Te még
elértél engem
Nyíl*

*Hósziporkák
csillagzó fény*

*Nevettem vissza
se
nézve
magam elé még ha
meredély és járatlan gerinc
– kényelmes hágó helyett –
várt is*

1991 szeptemberében a tiroli Alpok Ötz-völgyében egy 5300 évvel ezelőtt elhunyt 25–35 éves korú férfi teljes épségben megmaradt tetemére bukkantak a gleccserjég peremén. A bolzanói tartományi kórház patológus főorvosa, dr. Eduard Egarter Vigl megállapítása szerint nyíl végzett vele. A vizsgálatok folytatódnak. (–K. M.)

Fájdalmam öblét
nevetésem
a túlcsorduló
töltötte ki

Mígnem
– egyetlen visszhangzó üvöltés –
kiszakadt lüktető húsomból
otthonosságához igazodó – megszokás
a szenvedés sem kivétel –
nyilalásom

A találat
(Átviszed!) bennem

Itt hagyom
hóhabos hegyek között
néktek íme
ezt a könnyű
eligazítást

Izomcafatos nyílhegy
törött mogyoróvessző
végén
mutat egyenest
túl/át a gerincen
utánam
Csikorgó fogakkal
„Bármit megérdemelnétek!”
De nem ordíthatom
– Szelíd adakozó –
hódítatlan csúcsoknak
(már nem tenném)
Ördög véletek

II.
Füstölgő hó
nyomán a barázdák
álmod az örök
vetül eléd
Árnyék se magad se
látszik
a lejtőn

Porló hó áttetsző
fátylán át látod
Már nem mászom meg
vissza/át
utam

Lábam nyomának sorsán
akár tűnődhetnék
– minek – is
gleccserem nyugodt
mezején ideát

Ennyi fehér!
A fejem fölött
elhúzó szélnek
minek még
ez az izomrángás is

Bárki aki
Van
beérhetné a találattal
Kifogyó piros
Növekvő álommeleg

Ha volt
Félelem
már nem kísért
E lassú ereszkedésben
biztonságban

Égtükör
Két felhőcsík
közte zöld mező
Nem kék
zöld

Odahagyott világ
üzen így
Van
– bárha az örök fehér
is az úr –
még szín

III.
Bűnhődésem
tán
jutalmam
– hitetem –
e gleccseren

Észrevétlen jégsiklás
– mondják kifinomult műholdak mérik –
hóágyamat közelíti
honomba
Csermelyes közésre

Törpefenyő vagy csak
egy morénakő
akasztja meg hibernált
testem
Cserzett leszek és feltarisznyált
Személyes holmik
Szánalmas kacatok

Mély völgyek köde
fölött
sivár hólapály
szélén
– itt testférgek még nem élnek meg –
Gleccservizek mosnak az időnek

2002. febr. 27-márc. 11.

Sághy Balázs

VALAHOL ITT

Bejönnénk
lesegíteném a kabátod
felakasztanám a fogasra
vagy a szék íves karjára
ülnénk
szemben ülnénk
hogy lássuk egymás szemét
beszelnénk
vagy nem
elmennénk
vagy el sem
bámulnék versem
kusza sorai felett
aztán talán
lenne még valami
vagy csak lettünk volna mi
valahol itt.

BEFEJEZETLEN NAGYIHOZ

...és szép volt
mint tán még soha,
finom vérerek ölelték
valószínűtlenül kék szemét,
az öregség hamvas fátyola
egy rövid, játszi pillanatra
megtört békés arcán

---

ahogy rámköszönt:
„Szervusz Balázskám”
pedig már napok óta
nem ismerte meg
a nálam jobbakat sem
aztán másnap csendesen...

Örökre befejezetlen.

Gyukics Gábor

DANTE KÁVÉHÁZ, NEW YORK

Sakkmintás mozaikon lépkedsz asztalodhoz
A dohánypizskos falakon Firencze és Velence képei
Az olasz pincérnő keverék nyelven beszél
A kávét főző mexikóival a pult mögött
A mennyezetről lecsüngő, szerényen hümmögő
Masina jól láthatóan szívja magába a cigaretta füstöt
És böffenti ki a háztető felett
A szalvétán kávéfolt
Az asztalon tócsányi vörösbor
Hamu pereg a pohárba
Hezitál a bor felszínén
Majd lesüllyed és megtelepszik a pohár fenekén
Egy hirtelen jött érzés kikényszerít
Ma már a harmadik alkalommal
Az ürülék mutáns változata az élelemnek
Végezván a hátsó ablakhoz ülök és
Lábamat keresztbe teszem

SZÜRKE CSENDÉLET

tavaszi nap világít át a szivárvány függönyön
melengeti a hideg szobát
a kinti hideget nem érinti meg
elhajított sörösdobozokat, cukorkás zacskót
és szaros újságpapírt zörget a huzat
egy rozsdás macska nyalja tisztára a
homokszínű ablaküveget
a vöröshajú lány kineveti fogait
szétcsókolt, emigráns szájából
illékony vakolat darab üzekedik
egy ragacsos hajfonattal a matracon
féligolvasott könyvek a polcon
kitartó cigarettafüst könnyeztetni meg
az indulófélben levő, pénztelen lakókat az ajtónál
nadrág az egyik
félígivott borosüveg a másik kezükben
műszerfal csend üríti ki a lakást
én, a meszelt mennyezetet bámulva lebegek
egy darázscsípésre várok
hogyan megszabadítson

Lukáts János

A JÓZANODÁS HAJNALA

Az elhagyottak és az elhagyók
emléke lassan egybefáj,
a tervek és kudarcok fordulása
az évek rozsdás tengelyére jár.
Tudás, hit és elszánás magvait

---

elkeverte bőven a salak,
a még és már töprengő arcai
egymás tükrében nézik magukat.
Az újrakezdésben talán hiszünk még,
a sikerében már aligha.
Amiről eddig büszkén titkolóztunk, –
lassan szégyenkezünk miatta...

Juhász Ákos

Zyukics Gábor

TÉL

A fonnyadt fű szárán zúzmara.
Ködöt dönget a lanka táj.
A nyárfák ruhája álruha
Szélbe szédül a héjaszárny,
gyöngyszín mindenütt és opál.

Fehér a kert, foltokban pára.
A piszkosfehérre sincs szabály.
Egy füttyhöz tartozik cinkefája.
Fordulj el tőlem most ha fáj,
katonás hátraarcot csinálj.

Ne ríjj hát. Egyre jobban
jön március roppanó ágakon.
A kis falu tavaszba lobban,
Fecskekották a dróton, hangjegyek:
s napsugár folyik le a házfalon.

LOVAK

K. L-nek

Lovak legelésznek, kicsapva a szeptemberi fűre,
szőrükön a fény sűrű méz és álott tea színe –
árnyékuk sincs a kora délutánban, mint a holtaknak,
s akárha levegőt taposó láthatatlan paták patkóiról
szállnának a szikrák: felröppen egy-egy darázsraj,
s különös mennyei aranylás árad egyre a lovakból,
ahogy lassan legelésznek a hajdani csatatéren.

KÉSEI SZIVÁRVÁNY

Augusztusi szivárvány ível a délutáni nap mögött:
Isten nyomjelzős lövedéke az eső utáni kékségben.
Ott a fák között, hol becsapódik, madarak ricsaja
s vakító ragyogás. Ilyen fényből vétettünk mi is,
nem porból, hangunk is olyan volt, mint a rigóké,
és kakukk szavára vert pulzusunk. Fuss velem oda,
oda, a fák közé. Másodszor már nem lesz kiűzetés.

MESE

Felkelt a nap és a folyó
mélyén kábult szörnyhalak
úsznak a tenger felé.
Kinn a parton, a méhraj
kutatja a finom nedűforrást.
Felettük a nap sikoltozik
örömében. Puffadt gomba,
lábát féreg rágta, szegény
nagyon csúfságos ám a tündé-
rit kikacagja. Félgyáva mókusok
élénk makogással ugrándoznak
a veszély ágáról (hol kígyó
bújt meg), a békesség
ágára (hol a nyugalom zsib-
baszt). A talajból poshadt
víz tör elő, amihez mesebeli
manók járnak mosdani.

Holdkórosként bújik elő az est.

A halak vízi barlangba bújnak.
A méhek a virágok szirmain
szenderednek el. Gombánk egész
éjjel kacarászott, hajnalra
harmattakaró lebbent kalapjára
és tücsökzene altatta el. A kis
mókulák katonás trappolással
vágnek a sűrűbe, szemükből hamis
fény ragyog (a hőst játsszák),
időnként mosolyuk árulja el őket.
A manócskák pirkadatig fürdenek,
majd hazautaznak az utolsó hold-
sugárral az örök mesék birodalmába.

Romhányi Gyula

CSENGŐDI KOCSMA BLUES II.

*(Szelíd, könnyek nélküli játék,
egy kocsmá töredezett fénytiüskéire
tűzött szavakkal.)*

Tegnap vártalak,
és várt az asztal
és várt a pad.
Várt két pohár.
Ott
táncoltak előttem,
szemérmetlenül
kelletve magukat,
engem elnyelőben.

Így halmoztam
órákká perceket,
mentséget keresve
nekem, neked,
mígnem este lett és kidobtak.

Utolsó ölelésünk
emlékét terítve
magamra, kószáltam
a himlőhelyes ég alatt,
kerülve minden helyet,
hol valaha jártunk, hol egyszer is láttalak.

Gondom, fájdalmam
nem rémült utánad.
Vacogó fogakkal
megáldottalak, keserű nyálát nyelve
a kifakadó vágyak.

Hangos szóval szidtam
a mackóléptű éjjelt,
és hűséges kísérőm,
a csontvájó szelet.

Később már csak
egy pohár borra vágytam,
hogy kimossa belőlem,
mit még felejtetek.

Nem akart hajnalodni.

Fáradt lábam egy deres
parki padra vitt,
hol dideregve
sajnáltam magam –
talán sírtam is kicsit,

és vérző szemem szivárványhídján
átkelve megpihentem
vélt emlékeim tavaszi partján.

Álmodoztam.

Már nem tudom
mikor metszette át
a hajnal tompa kése
az éj feszülő hasát,
de máig hallom
az új nap varjúhangon
felsíró jaját,
ha túlélék egy-egy
féléber éjszakát.

Ébredeztem.

Súlyos, vizes pelyhekből
prémet rakott vállamra a hó.
Indulni kellett.

Emberek jöttek szembe,
tekintetükben vádló rémület.

(Ó, megváltó száanalom,
hol voltál, mikor hívtalak,
kerestelek?)

Reszkető lépteim céltalanul
vonszoltak előre,
még nem alábuktam,
egy emberbűzös
lélektemetőbe.

(Áldott legyen minden kéz,
mi poharat tölt
a láztól szenvedőnek.)

„és várlak azóta is.
És vár az asztal
és vár a pad.
Vár két pohár.
Itt táncolnak előttem,
szemérmetlenül
kelletve magukat
engem elnyelőben.

Lászlóffy Csaba

HIMNUSZ A VÉGSŐ KIJÓZANODÁSHOZ

„S most gondoljunk rám. Így kevésbé
sajnálom a világot.”
(Rimbaud)

A régi hősök, gyilkosok mint kihűlt tűzhelyek
A kornétás ha akürtbe fúj, a hang már nem hatol
szívünkig. Mélységek örvénye, akár színpadon
a kihunyt csillagok. Sokáig lángolt, igaz, a létra,

Jákob torkából bugyborékolva tört fel hol a hit,
hol a kétely; közben az Isten is elolvadt. De jó
ideje már az égen is csak üszkös nyomok.
Mágia, sok avult tudomány mind-mind beléjük
fagyott. A pompás művészettel megmunkált-
kifaragott parkokban csak a vámpír-kacaj oda-
füttyentett vihara – az őstermészet halott.

Tested-lelked széthull, nem tartja meg a
zsíros sár. Az értelem elkeskenyedő szeme
száraz, mint szirti ragadozóé; egy jól kiszámított
mozdulat, és elveszejt. Mire a kakas hármat
kukorékol, szánalmas, sápadt páriaként heversz
az aréna közepén, pedig még ki se próbálta penge-
élet nyakcsigolyádon az új évezred, te bohókás
ósvi fickó, vagy idétlenül eltespedt bajadér!

ÉNEKEK ÉNEKE

*„Mint ősrégi babona...
álom-terhes éjszakán
a sötét szekér.”
(Kosztolányi)*

Kegyes minden óra, perc.
Bordáid között
más szív! Mint rím
– öröm vagy kín –
hozzád költözött. Végő percig hogyha mersz:
csókkal, átokkal nevelsz

---

csillagot s rögöt.
Isten-írta könyvbe nézz,
ihleted az Úr:
szenvédéllyel,
hússal, vérrel
bátran üdvözlj.
Ne félj... légy a bűn, a kés! –
És ha mindez túl kevés (?):
nézz magadba: tűrj.

Porba roskadsz és rőfögsz,
részeg kisdíák –
hol a kanti
hittel s anti-
droggal telt világ?
Kacér bimbómell? (Hörögsz).
Kobalt fény sugar fűroszt
rőt hortenziát.

Hol van már az eszelős, aki halni kész?!
Szár az morzsák,
buta kórság,
szó s szű odavész.
Mindenik ős egyidős
a halállal – légy, erős!
(Ennyi az egész.)

Novák Valentin

FEKETE-FEHÉR

Fehér voltál – alaktalan.
Széppé tett fekete vonásom. Tus voltam, te alabástrom.
Kép lettünk – „tenmagam”.

Most néznek, belénk merülnek.
Bennünk végtelen színekavalkád.
Könnyű, játszi kéz dobált rád:
így lehettünk ünnep.

Szélfúttá gondolat-tekercs:
igen-nem, jin-jang, múlt-jelenár,
rancos kérgen kajszirom-báj...
Tudj-e, hogy felejts?

Akarat kell üres égbe.
Hold-fehérbe vadlúd-betű,
ürödben kél eszmélet-terű-
véset éjpecsétre.

Érzel ember? Mikor szemlélsz,
széppé tesz fekete vonásom.
Tus vagyok, te alabástrom.
Üres vagy, mégsem félsz...

TEA-MÉLY

Csodáltuk, ahogy görbült a görcsös ág.
Előtte jázmin bókolt.
S méltósággal kortyoltuk teánk.

Szép volt a szirmok csöndes jeladása...
Arcod unott-néma folt.
Jó alkalom a meghalásra.

Délben kötöttem. Hittem érted ívét,
a képre, hogy ráomolt...
Megszokom teám keser-ízét.

Magam' kötöttem bele. Görcsös ágat.
Földünk jelenthetem, s te
jázmin-Holdként incselegsz velem.

Zuhansz felém. Égi huzat hajt oda,
mégsem találkozhatunk,
bár parány e teázó-szoba.

(Csillagkertben lépdelek. Fejút-esés.
Pásztor vagyok, te szövőleány.
És csillagvirágot tépsz, mesést.)

Utáltuk, ahogy hajlott a görcsös ág,
Előtte jázmin kókadt.
És küszködve kortyoltuk teánk...

Este volt. Térdig vízben álltam. Jázmin-
labdaccsal dobáltam a Holdat,
míg aláltál mások karjain...

A CSONKA GÉP

ma van nekem az életem
és a halálom köpni akarok de a számat
könnyű kézzel masszírozza a sár
a fülemet

mert ma van nekem az életem
és a halálom

aki hal bennem nem akar
élni és természetesen aki él
nem akar meghalni
meghalni nem
és mindez én vagyok
és ami bennem van
belül és ott

és nem gondolok a szomorú
sírra és az életre sem
és másra sem igen
mert csak örülni szeretnék
nagyon és ezt mondom
mindenkinek és most is
és ha hallgatok

ma nap van a
többiek így mondják és
néznek nagy szemmel a kőbe
ugyanabba a kőbe ugyanazzal
a szemmel és nem adják semmi

---

pénzért hogy nézhetnek
te drága kő

belenéztem és megláttam
a címét és gondoltam
ház lesz az iszonyú gép
és ha nem lesz sarka
kipótoljuk s ha teteje
nem lesz repdesünk fölötte
folyton-folyvást

se láb se kéz se hang

FÜGGŐLEGES VARJÚ

a varjú függőlegesen repül.
nézi a vizet.
ugrál a szíve a halban.

összetörni magát igyekszik.
vagy a halat is.
szóval a halat.

hogyan függőleges nem tudja magáról.
a hal igen.
a hal nem.

a vers végén a varjú még mindig függőleges.
a hal le van szarva.
és direkt.

Jávorka Ágnes

TAVASZ ELŐTT

Mozdulatban volt az ígéret.

Decemberre január villant
és elhittem
természetes mosolyod.

Aztán hajnalra hajolva
a vágy ívébe feszült testem
kezed alatt megtört a tér
sóhajom magába szívta az időt
és lüktetett a még
nyomunkat vésve
párnáimba.

És most február égeti napjaink
és csak állok
nézem a szemedbe ült szenvedést.

Por lepte lendüлетem.

A TEHERHORDÓ MESÉIBŐL

1.

Immáron itt a napfelkelte;
több felkelést, Tiborc pajtás, ne várj!
Ezeregyéj bűvöl e tájon,
kábít a hazugság, a mákony –
s horkol a kárpáti szeráj.

2.

Valakit nagyon ver az Isten...
Falunk utolsó barma bőg.
Felhőkön száll a füstös cigánytábor,
s fehér csontokat ökrend ki magából
a méregbarna föld.

Palócföld

Irodalmi, művészeti, közéleti folyóirat
XLVIII. évfolyam
2002. Költészeti különszám

Főszerkesztő:
PRAZNOVSZKY MIHÁLY

Főmunkatárs:
NAGY PÁL
(Párizsi Magyar Műhely)

A szerkesztőség tagjai:
MARSCHALKÓ ZSOLT *szerkesztő*
DR. KOVÁCS ANNA *tanulmány*
DUKAY NAGY ÁDÁM *szépirodalom*
BAKOS FERENC *művészet*

A Nógrád Megyei Közgyűlés folyóirata.
Kiadja a Balassi Bálint Megyei Könyvtár,
3100 Salgótarján, Kassai sor 2.

Felelős kiadó:
OROSZNÉ KATONA ANNA

Készült:
B-HUMANITAS Stúdió, Salgótarján

Lapunk megjelenését támogatta:

a NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTERIUMA és
a NEMZETI KULTURÁLIS
ALAPPROGRAM

Szerkesztőségi fogadóórák:
csütörtök 11–16 óra között

A szerkesztőség levélcíme:
3101 Salgótarján, Pf. 270
Telefon: 32/416-777/112-es mellék
Fax: 32/316-482
Internetcím: www.bbmh.hu/palocfold
E-mail: palocfold@bbmh.hu

Terjeszti a Balassi Bálint Megyei Könyvtár,
előfizethető ugyanitt.
Folyóiratunk megvásárolható
az Írók Boltjában
Budapest VI., Andrásy út 45.

2002-ben megjelenik 6 alkalommal.

Ára: 200,- Ft
Előfizetési díj egy évre: 900,- Ft

Költészeti számunk megjelenését a
BD Center Számviteli, Számítástechnikai,
Oktatási és Művészeti Kft.
segítette.

ISSN: 05555-8867
INDEX: 25925

A KÖLTÉSZET DÉLUTÁNJA SALGÓTARJÁNBAN

A Palócföld Szerkesztősége és a Gerelyes Endre Irodalmi Kávéház programja
a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban, 2002. április 12-én, pénteken:

16.00 órától

„Az irodalom is közügy, ha pedig az, akkor induló művelőit segíteni kell.” A 2001. évi Gerelyes Endre-pályázat eredményhirdetése. A város díjait Pusztai Béla polgármester adja át.

16.30 órától

„100 mai magyar vers a Költészet Napjára” – a *Palócföld* Költészeti különszámát Dukay Nagy Ádám és Marschalkó Zsolt szerkesztők mutatják be.

17.00 órától

Felvétel indul!

„Ilyen fényből vétettünk mi is...” A mai magyar költészetéről dr. Vasy Géza irodalomtörténésszel Korill Ferenc, a Városi Televízió főszerkesztője beszélget.

18.00 órától

„Nem a művész, hanem a mű...” Költők a városban – irodalmi összeállítás Bódi Tóth Elemér, Dukay Nagy Ádám, Handó Péter, Kiscseri Mihály, Kupcsulik Ágnes, Marschalkó Zsolt, Paróczai Csaba verseiből.

Közreműködik a Pódium Stúdió. A műsort Sándor Zoltán előadóművész állította össze.

*

„100 mai magyar vers a Költészet Napjára”

Palócföld-est a Múcsarnokban
2002. április 18-án, csütörtökön este 6 órától

Az est házigazdája: Praznovszky Mihály, a lap főszerkesztője.
Műveikből fölolvassanak: Béki István, Dukay Nagy Ádám, L. Simon László, Nyilas Atilla,
Turczy István (vendégszerkesztő), Vass Tibor és Vörös István.

Közreműködik: Galkó Balázs színművész és a Dűvő népzenei együttes.

200,- Ft

9 770555 886015